

Minderjarigen in de volle rechtsmachtprocedure van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

— Ellen Desmet*

1_ Inleiding

Dit artikel analyseert de arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna ook "Raad" of "RvV") uit het volle rechtsmachtcontentieux van 2016, waarin minderjarigen betrokken zijn als verzoeker of kind van verzoeker¹. De volle rechtsmachtprocedure betreft beroepen aangetekend tegen beslissingen van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen (hierna "CGVS") inzake de erkenning als vluchteling en de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus². Na een uiteenzetting van de methodologie komen de resultaten van een kwantitatieve analyse aan bod, die het aandeel van verschillende types beslissingen (bevestiging, hervorming, vernietiging) bekijkt in verhouding tot verschillende variabelen. Daarna volgt een kwalitatieve analyse die onderzoekt hoe de Raad het beginsel van het hoger belang van het kind juridisch benadert en welke verwachtingen hij stelt ten aanzien van minderjarigen. Deze sectie begint met een kort overzicht van de juridische verankering van het beginsel van het hoger belang van het kind, met bijzondere aandacht voor de interpretatie hiervan door het Comité voor de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties.

Dit onderzoek is exploratief van aard: het is niet mogelijk om op basis van het huidige onderzoeksopzet sluitende verklaringen te geven van de resultaten. Er worden enkel correlaties vastgesteld, geen causale verbanden gelegd. Deze verkenning moet dan ook vooral worden begrepen als een uitnodiging aan andere actoren – de RvV, maar ook advocaten bijvoorbeeld – om met deze bevindingen aan de slag te gaan. Waar mogelijk en relevant, worden wel hypothesen aangereikt voor de interpretatie van bepaalde resultaten.

2_ Methodologie

Eén van de traditionele uitdagingen in rechtspraakanalyse betreft de selectie van de geanalyseerde zaken. Een systematische selectie van rechtspraak op basis van duidelijke criteria is belangrijk voor de validiteit van de onderzoeksresultaten. Zo wordt bijvoorbeeld vermeden dat er vooral verwezen wordt naar zaken die een bepaalde onderzoekshypothese of vooronderstelling bevestigen (*confirmation bias*). Transparantie over de gehanteerde selectiecriteria en over de voor- en nadelen van methodologische keuzes is dan ook essentieel.

Voor dit onderzoek gebeurde de selectie van de geanalyseerde arresten in twee stappen. Een eerste selectie gebeurde aan de hand van drie criteria ingegeven in de rechtspraakdatabank van de RvV³: arresten uit de volle rechtsmachtprocedure, gewezen tussen 1 januari en 30 november 2016⁴, waarin het trefwoord 'minderjarig' of 'mineur' voorkwam. Dit leverde 536 resultaten op⁵. In een tweede beweging werden deze teruggebracht tot 253 'relevante' arresten. Het criterium 'relevantie' werd gedefinieerd als "betrokkenheid van een minderjarige vreemdeling als verzoeker of kind van verzoeker". Dit kan zijn als niet-begeleide minderjarige vreemdeling (hierna "NBMV"), al dan niet vertegenwoordigd door zijn/haar voogd, of als begeleide minderjarige vreemdeling. In de laatste groep kan de minderjarige ook verzoeker zijn of kind zijn van een ouder(s) of voogd die

* De auteur is docent migratierecht aan de Faculteit Recht en Criminologie/CESSMIR van de Universiteit Gent.

¹ Gebaseerd op de presentatie op de Academische Zitting "10 Jaar Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: daadwerkelijke rechtsbescherming" (Brussel, 18 mei 2017). Met dank aan volgende studenten van het vak 'Vaardigheden IV' 2016-17 (Faculteit Recht en Criminologie, Universiteit Gent): Laura Adriaenssens, Wendy Coone, Camille De Brabant-Bibi, Charlotte Michils, Stéphanie Neukermans, Guus Vandekerckhove, Celine Van De Velde, Alexander Van Hoecke, Simon Van Melckebeke en Hendrick Wout.

² Op het ogenblik van de selectie van arresten begin 2017 stond tegen een aantal beslissingen van het CGVS enkel een annulatieberoep open (art. 39/2, § 1, lid 3 wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *BS* 31 december 1980 (hierna "Vreemdelingenwet" of "Vw.")), namelijk beslissingen tot niet-inoverwegingneming van een verzoek om internationale bescherming van een Unieburger (art. 57/6, lid 1, 2° Vw.), beslissingen tot niet-inoverwegingneming van een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling erkend als vluchteling in een andere EU-lidstaat (art. 57/6/3 Vw.) en de weigering van een verzoek om internationale bescherming om formele redenen (art. 52, § 2, 3° tot 5, § 3, 3°, § 4, 3° of art. 57/10 Vw.). Sinds 22 maart 2018 kan tegen alle beslissingen van het CGVS een beroep in volle rechtsmacht worden ingesteld. Zie artikel 3, 2° wet van 17 december 2017 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, *BS* 12 maart 2018 (opheffing van het derde lid van art. 39/2, § 1 Vw.).

³ <http://www.rvv-cce.be/nl/arr>. Sinds 1 november 2010 neemt de RvV alle arresten op in zijn databank, met uitzondering van intrekkingen, afwezigheden op de zitting, zaken waarin afstand wordt gedaan van de vordering, zaken die zonder voorwerp zijn en onontvankelijke zaken. Van deze soorten arresten worden een aantal ter illustratie opgenomen. Zie <http://www.rvv-cce.be/nl/arr/publicatiebeleid>.

⁴ De zoekopdracht werd uitgevoerd op 20 februari 2017. Toen waren de arresten beschikbaar tot en met 30 november 2016.

⁵ 253 resultaten met trefwoord 'minderjarig'; 283 resultaten met trefwoord 'mineur'.

een beslissing van het CGVS aanvecht, zonder zelf partij te zijn bij het geding ('kind van verzoeker'). Arresten waar het ging om minderjarige vreemdelingen in een andere situatie dan als verzoeker of kind van verzoeker (bijvoorbeeld minderjarige broers of zussen van de verzoeker, minderjarige echtgenoten en 'achtergelaten' kinderen in het land van herkomst) werden dus uitgesloten. De focus lag bovendien op vreemdelingen die minderjarig waren op het moment van de procedure voor de RvV. Arresten over personen die minderjarig beweerden te zijn, maar waarvan de Dienst Voogdij had geoordeeld dat ze meerderjarig waren, of over personen die minderjarig waren op het moment van bepaalde feiten of tijdens een eerdere asielpcedure, maar ondertussen meerderjarig waren, werden niet meegenomen in de analyse. Uiteraard werden ook de arresten waarin 'mineur' in een andere betekenis voorkwam eruit gefilterd. Vervolgens werden de relevante arresten geanalyseerd met Excel en NVivo, een softwareprogramma voor kwalitatieve data-analyse⁶.

“De leeftijdsgrens van 18 jaar stemt niet noodzakelijk overeen met de realiteit waarin kinderen en jongeren zich bevinden.”

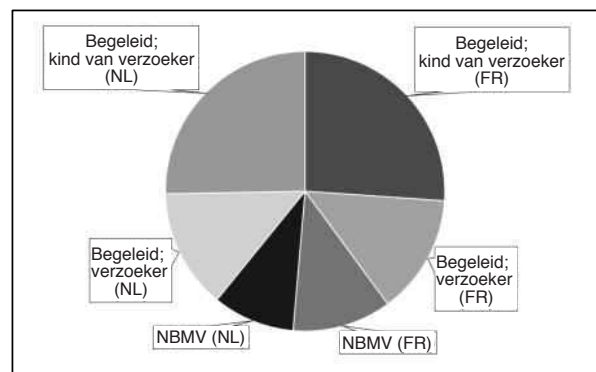
De gehanteerde methodologie heeft zowel beperkingen als voordelen. Vooreerst focust dit artikel, als gevolg van de gehanteerde zoektermen ('minderjarig' en 'mineur'), op

personen jonger dan 18 jaar. Deze leeftijdsgrens stemt niet noodzakelijk overeen met de realiteit waarin kinderen en jongeren zich bevinden: een jongere van 17 jaar en 6 maanden kan een stuk minder kwetsbaar zijn dan een jongere van 19 jaar bijvoorbeeld. Deze beperking geldt echter niet alleen voor dit artikel, maar ook meer algemeen voor het kinderrecht kader dat in principe dezelfde leeftijdsgrens van 18 jaar hanteert⁷. Ook omvat de groep van 253 relevante arresten mogelijks niet alle arresten waarin minderjarige vreemdelingen direct betrokken waren in de asielpcedure in de periode januari-november 2016: arresten waarin het woord 'minderjarig' of 'mineur' niet gebruikt wordt, verschenen niet in de zoekresultaten. Gezien het neutrale selectie criterium, kan echter worden aangenomen dat de analyse betrekking heeft op een representatieve steekproef van arresten in volle rechtsmacht in de betrokken periode waarin minderjarige vreemdelingen betrokken waren. In vergelijking met het totaal aantal arresten dat de RvV al heeft uitgesproken, gaat het echter nog altijd om een beperkte groep⁸. Uit dit onderzoek kan dan ook niet worden afgeleid of en in welke mate deze bevindingen ook gelden voor het volle rechtsmachtcontentieux in zijn algemeenheid (in het bijzonder arresten waarin geen minderjarige vreemdelingen betrokken zijn). Bovendien is dit een momentopname: de analyse betreft een

'foto' van de situatie in 2016, niet van alle rechtspraak over de jaren heen. Ten slotte komen de beleving en percepties van de betrokken actoren (minderjarige vreemdelingen, hun ouders en voogden, advocaten en rechters in vreemdelingenzaken) als dusdanig niet aan bod, gezien het een rechtspraakanalyse betreft.

3_ Kwantitatieve analyse

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen kan een beslissing van het CGVS bevestigen, hervormen of vernietigen⁹. Een beslissing wordt vernietigd wanneer hieraan een substantiële onregelmatigheid kleefde die door de Raad niet kan worden hersteld of wanneer essentiële elementen ontbreken waardoor een bevestiging of hervorming niet kan worden uitgesproken zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen¹⁰. De kwantitatieve analyse bekijkt het aandeel van elk type beslissing (bevestiging, hervorming of vernietiging) in verhouding tot verschillende variabelen: de taalrol¹¹, de rechtspositie van de minderjarige (begeleid of NBMV), de rol van de minderjarige in de procedure (verzoeker of kind van verzoeker), de kamer, de rechter, en het land van herkomst¹². Deze sectie heeft dus betrekking op de arresten in hun geheel.

Figuur 1. Taalrol, rechtspositie en rol in de procedure

⁹ Artikel 39/2, § 1, lid 2 Vw. Zie ook artikel 39/76, §§ 1-2 Vw.

¹⁰ Artikel 39/2, § 1, lid 2, 2° Vw.

¹¹ Een aanleiding voor dit onderzoek waren beweringen over verschillen tussen de Nederlandstalige en Franstalige rechtspraak binnen de RvV. Zie bijvoorbeeld: "Generally speaking, lawyers and asylum seekers are quite critical about the limited use the [Council for Alien Law Litigation] seems to make of its full jurisdiction, which is reflected in the low reform and annulment rates. It is also important to note that there is a *big difference in jurisprudence between the more liberal Francophone and the stricter Dutch chambers of the CALL*. On the other hand, it must be acknowledged that the quality of a lot of appeals submitted is often poor, especially if these are not introduced by one of the few specialised lawyers in the field." Eigen cursivering. AIDA, *Country Report: Belgium*, 2015, 24.

¹² Hoewel de variabele 'geslacht' werd meegenomen bij de initiële analyse, bleek het niet mogelijk om deze consequent in de vergelijking mee te nemen, vooral omwille van identificatie- en kwalificatieproblemen bij de arresten waarin minderjarigen betrokken waren als kind van verzoeker. Soms blijkt immers niet duidelijk uit het arrest of de begeleide minderjarige vreemdeling een jongen of een meisje is; in andere arresten zijn dan weer meerdere kinderen met een verschillend geslacht betrokken.

⁶ Eén van de beperkingen van NVivo is dat het niet mogelijk is om meer dan twee variabelen in één matrix te combineren, wat het identificeren van causale verbanden bemoeilijkt.

⁷ Zie artikel 1 VRK.

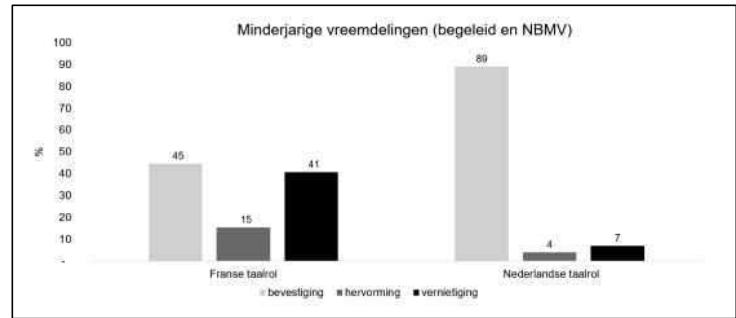
⁸ In februari 2018 werd de kaap van 200.000 arresten overschreden.

3.1. Taalrol

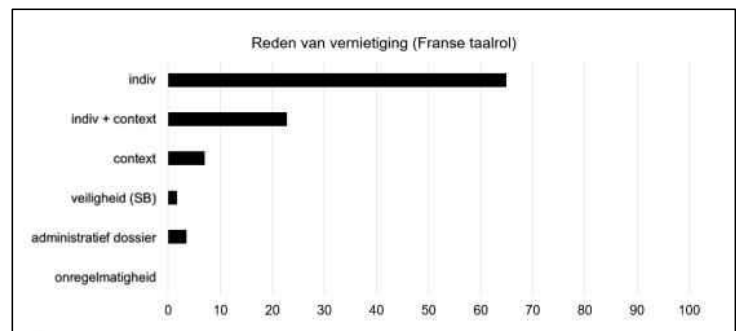
Uit Figuur 1 kunnen verschillende zaken worden afgeleid. Eerst en vooral waren er binnen de geanalyseerde 253 arresten ongeveer evenveel Franstalige (51,8 %) als Nederlandstalige (48,2 %). Binnen de Franstalige en Nederlandstalige rechtspraak was er een vergelijkbare verhouding wat de rechtspositie van de minderjarige en zijn/haar rol in de procedure betreft. Op elke taalrol betroffen ongeveer evenveel arresten NBMV (ongeveer 1/5) als begeleide minderjarigen (ongeveer 4/5)¹³. Binnen de groep begeleide minderjarige vreemdelingen werd op elke taalrol ongeveer twee derde vermeld als 'kind van verzoeker'; ongeveer een derde trad zelf op als verzoeker¹⁴. Eventuele verschillen tussen de Nederlandstalige en Franstalige rechtspraak kunnen dus niet worden verklaard door verschillen tussen beide taalrollen in het relatieve aandeel van NBMV en begeleide minderjarigen in de steekproef, of in de verhouding – bij begeleide minderjarigen – tussen het aandeel minderjarigen dat optreedt als verzoeker en zij die als kind van verzoeker worden vermeld.

beslissingen waarin minderjarige vreemdelingen betrokken zijn dubbel zo vaak worden hervormd (10 % t.a.v. 5 % globaal) en vernietigd (24 % t.a.v. 12 % globaal) (zie Figuur 2)¹⁷. In arresten waarin minderjarige vreemdelingen betrokken zijn, als verzoeker of als kind van verzoeker, gaat de Raad dus minder vaak de erkenning als vluchteling of de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus weigeren (66 % bevestigingen van de beslissing van het CGVS t.a.v. 83 % globaal).

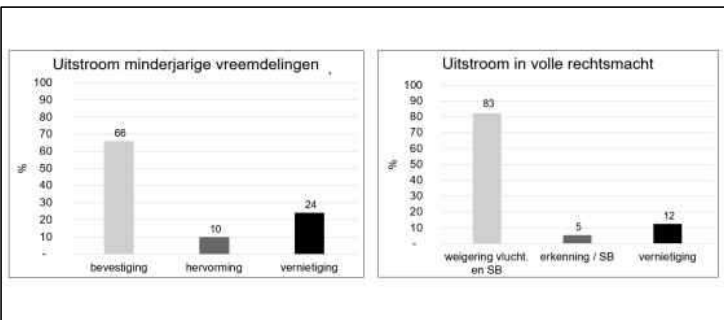
Figuur 3. Vergelijking tussen Franse en Nederlandse taalrol van arresten waarin minderjarige vreemdelingen betrokken zijn, volgens type beslissing

Binnen de groep geanalyseerde arresten is dit verschil volledig toe te schrijven aan de Franstalige rechtspraak, waar het aandeel bevestigingen van beslissingen van het CGVS aanzienlijk lager ligt (45 %) dan het globale aandeel bevestigingen (83 %) (zie Figuur 3). Binnen de Franse taalrol zijn er vaker hervormingen (15 %) en vooral veel meer vernietigingen (41 %) dan in de globale uitstroom. In Nederlandstalige arresten is er een – weliswaar kleiner – verschil merkbaar in de omgekeerde richting: daar wordt de erkenning als vluchteling of de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus iets vaker geweigerd in de groep geanalyseerde arresten (88 %) dan in het algemeen (83 %). In slechts 4 % van de gevallen hervormt een Nederlandstalige kamer een beslissing van het CGVS, in 7 % vindt er een vernietiging plaats.

Figuur 4. Redenen van vernietiging aangegeven in de arresten op de Franse taalrol

17 Als een arrest zowel een hervorming als een vernietiging bevatte, werd voorrang gegeven aan de beslissing die rechtstreeks op de minderjarige betrekking had. Als beide beslissingen betrekking hadden op de minderjarige, werd de beslissing als een hervorming beschouwd.

Figuur 2. Vergelijking tussen uitstroom inzake minderjarige vreemdelingen en globale uitstroom, volgens type beslissing¹⁵

Een vergelijking per dictum¹⁶ tussen de geanalyseerde groep arresten en de globale uitstroom in volle rechtsmacht toont dat

13 Franse taalrol: 23 % NBMV en 77 % begeleide minderjarigen; Nederlandse taalrol: 20 % NBMV en 80 % begeleide minderjarigen.

14 Franse taalrol: 66 % als kind van verzoeker en 34 % als verzoeker; Nederlandse taalrol: 64 % als kind van verzoeker en 36 % als verzoeker.

15 De figuur "Uitstroom in volle rechtsmacht" is gebaseerd op Figuur 16 uit C. BAMPS e.a., "Voorstelling van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen" in C. ADAM e.a. (eds.), *10 jaar Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: daadwerkelijke rechtsbescherming*, Brugge, die Keure, 2017, 43.

16 Waar deze analyse een onderscheid maakt tussen de 'bevestiging', 'hervorming' en 'vernietiging' van een beslissing van het CGVS (zie supra), hanteren de statistieken van de RvV een onderscheid tussen 'weigering van de vluchtelingenstatus en subsidiaire beschermingsstatus', 'erkenning' als vluchteling, 'subsidiaire bescherming' en 'vernietiging'. Theoretisch gezien betreft een 'bevestiging' van een beslissing van het CGVS niet noodzakelijk een 'weigering van de vluchtelingenstatus en subsidiaire beschermingsstatus' en impliceert een beslissing tot 'hervorming' van een beslissing van het CGVS niet per se een 'erkenning' als vluchteling of de toekenning van de status van 'subsidiaire bescherming'. Ook de minister of DVZ kan immers beroep aantekenen tegen een beslissing van het CGVS die hij strijdig acht met de Vreemdelingenwet of met de koninklijke besluiten die ermee in verband staan (art. 39/56, lid 2 Vw.). Deze situatie kwam evenwel niet voor binnen de geanalyseerde arresten, zodat de verschillende types beslissingen hier wel aan elkaar gelijkgesteld kunnen worden.

Wat zijn de redenen van vernietiging van arresten op de Franse taalrol? Slechts 2 % van de vernietigingen betrof zaken waarin het CGVS bijkomend onderzoek moest doen naar de veiligheidssituatie in het land, om een uitspraak te kunnen doen over de subsidiaire beschermings-

status (SB)¹⁸. In 5 % van de zaken werd de beslissing van het CGVS vernietigd omwille van procesmatige (beoordeling van het verzoek om internationale bescherming samen met dat van familieleden)¹⁹ of administratieve (ontbreken van informatie inzake de asielaanvragen van familieleden)²⁰ redenen. In de overgrote meerderheid (93 %) van de Franstalige arresten werd de vernietiging echter gemotiveerd op grond van het feit dat het CGVS bijkomende onderzoeksmaatregelen moet stellen vooraleer een beslissing over de vluchtelingenstatus kan worden genomen. Binnen deze groep arresten kan een onderscheid worden gemaakt tussen drie types motiveringen. Vooreerst was in 63 % van de arresten²¹ de motivering dat er bijkomende onderzoeksdaten nodig waren die verband hielden met de individuele omstandigheden van de verzoeker (de minderjarige zelf of zijn/haar ouder(s))²². Een aantal van deze arresten betroffen zaken waarin het CGVS geïnstrueerd werd de vrees van verzoeker (ook) ten aanzien van een ander land²³ of regio²⁴ te beoordelen. Ten tweede oordeelde de Raad in 23 % van de gevallen dat er bijkomende onderzoeksmaatregelen nodig waren met betrekking tot zowel de individuele omstandigheden van de verzoeker als de contextuele omstandigheden (objectieve factoren met betrekking tot de vrees)²⁵. Ten slotte

“Binnen de Franse taalrol zijn er in arresten waarin minderjarige vreemdelingen betrokken zijn vaker hervormingen en vooral veel meer vernietigingen dan in de globale uitstroom.”

betrof in 7 % van de zaken de bijkomende informatie die door het CGVS verzameld moest worden, enkel de context²⁶. Gezien het beperkt aantal vernietigingen op de Nederlandse taalrol, kan uit een gelijkaardige opsplitsing de redenen van vernietiging minder worden afgeleid²⁷.

Binnen de Franstalige vernietigingsarresten lijkt het onderscheid tussen ‘aanvullende onderzoeksmaatregelen’, die enkel het CGVS kan stellen, en ‘een nieuwe beoordeling’, die de RvV zelf kan maken gezien zijn volle rechtsmachtbevoegdheid, echter niet altijd even duidelijk. Zo heeft de Raad gesteld dat er bijkomende onderzoeksmaatregelen nodig zijn om een zaak te beoordelen met inachtneming van het beginsel van eenheid van het gezin²⁸. Er wordt echter niet gepreciseerd waaruit deze onderzoeksmaatregelen moeten bestaan en hoe deze maatregelen iets anders inhouden dan een nieuwe beoordeling van de zaak mede op grond van het beginsel van eenheid van het gezin²⁹. Samengevat kan worden gesteld dat de vernietigingen op de Franse taalrol vooral inhoudelijk worden gemotiveerd, en niet op administratieve of proces-

“Het is niet mogelijk om te bepalen in welke mate deze verschillen tussen Franstalige en Nederlandstalige rechtspraak gerelateerd zijn aan het feit dat het om arresten over minderjarige vreemdelingen gaat.”

van bescherming voor slachtoffers van intrafamiliaal geweld en gedwongen prostitutie; onderzoek van de geloofwaardigheid van verklaringen van verzoekster inzake gedwongen prostitutie en of de vrees hierover binnen het toepassingsgebied van het Verdrag van Genève valt).

¹⁸ RvV 9 mei 2016, nr. 167240.

¹⁹ RvV 25 augustus 2016, nr. 173566 (verzoek om internationale bescherming te beoordelen samen met zesde verzoek van de ouders).

²⁰ RvV 18 januari 2016, nr. 160165 (ontbreken van gehoorverslag en beslissing waarin echtgenote als vluchteling werd erkend); RvV 25 oktober 2016, nr. 176863 (ontbreken van informatie over de erkenning van halfbroer als vluchteling).

²¹ De percentages zijn berekend ten aanzien van het totale aantal Franstalige arresten waarin een vernietiging werd uitgesproken.

²² Bv. RvV 11 februari 2016, nr. 161927 (informatie over risico van vrouwelijke genitale verminking in hoofde van de niet-begeleide minderjarige verzoekster); RvV 13 mei 2016, nr. 167615 (informatie over geloofwaardigheid van het verdwijnen van de echtgenoot en de dreiging van een gedwongen huwelijk van de oudste dochter van verzoekster).

²³ Vaak Rusland (Tsjetsjenië) in plaats van Polen, ondanks de subsidiaire beschermingsstatus van verzoekers in Polen (bv. RvV 29 april 2016, nr. 167019) of de status van getolereerd verblijf van verzoekers in Polen (bv. RvV 29 april 2016, nr. 167020; RvV 9 mei 2016, nr. 167245), omdat het concept ‘eerste land van asiel’ niet toepasselijk is op EU-lidstaten; uitzonderlijk ook Kosovo, gezien het niet uitgesloten kan worden dat verzoeker de Kosovaarse nationaliteit heeft (RvV 20 juli 2016, nr. 172159).

²⁴ RvV 13 oktober 2016, nr. 176296.

²⁵ Bv. RvV 28 oktober 2016, nr. 177207 (objectieve informatie over het statuut van vrouwen in Macedonië en de effectiviteit

²⁶ Bv. RvV 16 februari 2016, nr. 162135 (informatie over aanval op de residentie van een kolonel); RvV 14 april 2016, nr. 165825 (informatie over o.m. de Oekraïense wetgeving inzake mobilisatie van het leger); RvV 28 oktober 2016, nr. 177207 (informatie over actuele situatie van Roma in Kosovo, in het bijzonder personen in een kwetsbare situatie).

²⁷ Voor de volledigheid worden hierbij de redenen van vernietiging op de Nederlandse taalrol vermeld: individuele omstandigheden (50 %); individuele en contextuele omstandigheden (0 %); contextuele omstandigheden (25 %); veiligheidssituatie (subsidiaire bescherming) (13 %); administratieve/procesmatige redenen (0 %); substantiële onregelmatigheid (13 %).

²⁸ RvV 13 oktober 2016, nr. 176236 (gezien verzoekers dochter als vluchteling erkend is in België).

²⁹ RvV 13 oktober 2016, nr. 176236. Zie ook RvV 19 oktober 2016, nr. 176537 (ontbreken van informatie (minstens de gehoorverslagen) over asielaanvraag van verzoeksters dochter, die erkend is als vluchteling; ontbreken van overwegingen van het CGVS over de impact van het gedwongen huwelijk van verzoekster op het al dan niet toekennen van internationale bescherming; ontbreken van evaluatie door het CGVS op basis van het beginsel van eenheid van het gezin). De Raad is van oordeel dat het onderzoeken van de asielaanvraag met toepassing van het beginsel van eenheid van het gezin meer onderzoek vereist waartoe de Raad niet bevoegd is, ondanks zijn volle rechtsmachtbevoegdheid en het devolutieve karakter van het beroep. Het is echter niet duidelijk waaruit deze onderzoeksmaatregelen moeten bestaan, behalve een nieuwe beoordeling van de zaak waarbij met voormelde elementen rekening wordt gehouden.

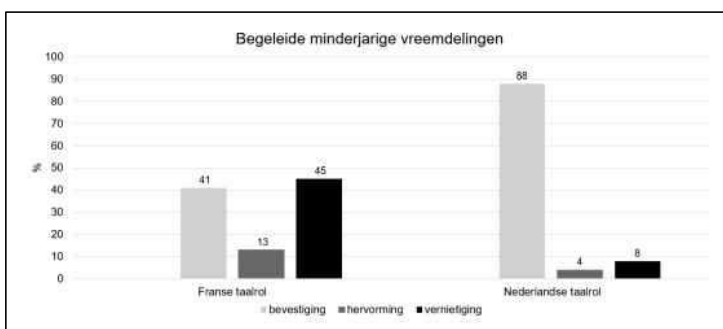

matige gronden. Gezien de onderzoeksmaatregelen soms niet worden geconcretiseerd, is niet altijd duidelijk in welke mate de RvV zelf tot een nieuwe inhoudelijke beoordeling had kunnen overgaan.

Aangezien er geen vergelijkbare naar taalrol gedissegregieerde cijfers beschikbaar zijn voor de globale uitstroom, is het niet mogelijk om te bepalen in welke mate deze verschillen tussen Franstalige en Nederlandstalige rechtspraak gerelateerd zijn aan het feit dat het om arresten over minderjarige vreemdelingen gaat, of dat dit verschil zich ook manifesteert in andere arresten. In de eerste hypothese zou het hoger aantal vernietigingen en hervormingen op de Franse taalrol kunnen wijzen op een groter bewustzijn van de kwetsbare situatie waarin minderjarige vreemdelingen zich vaak bevinden en/of op een ruimere toepassing van het beginsel van het voordeel van de twijfel. Anderzijds kan het groot aandeel bevestigingen van CGVS-beslissingen in Nederlandstalige arresten erop wijzen dat enkel de 'slechte' dossiers inzake minderjarige vreemdelingen tot bij de RvV geraken en dat bijvoorbeeld het CGVS in dergelijke zaken al vaker het beginsel van het voordeel van de twijfel heeft toegepast. Als dit laatste correct zou zijn, dan zou men verwachten dat deze tendens (een groot aandeel bevestigingen) bij beide taalrollen aanwezig is, wat niet het geval is. Een bijkomende verklaring hiervan zou kunnen zijn dat er verschillen zijn binnen de werking van het CGVS, waarbij sommige secties bijvoorbeeld het voordeel van de twijfel in ruimere mate toepassen en/of hun beslissing minder adequaat onderbouwen.

In de tweede hypothese, namelijk dat het verschil in de verhouding tussen de types beslissingen in Franstalige en Nederlandstalige arresten (ook) aanwezig is binnen de globale uitstroom, moeten de verklaringen voor deze verschillen eerder worden gezocht in andere factoren dan de minderjarige hoedanigheid van de betrokken personen. Ook hier kunnen verschillen binnen de werking van het CGVS mee aan de basis liggen van de uiteenlopende rechtspraak.

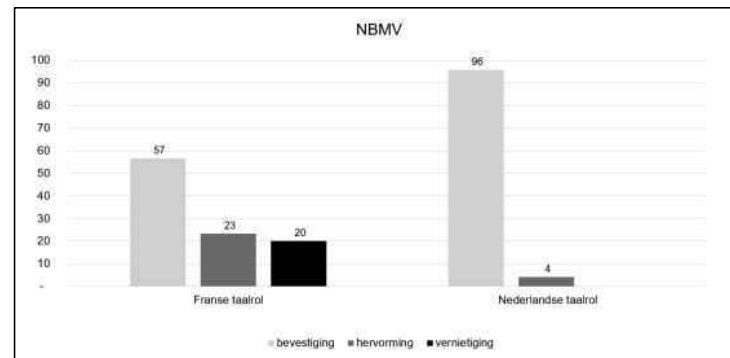
3.2. Rechtspositie van de minderjarige en rol in de procedure

Figuur 5. Vergelijking tussen Franse en Nederlandse taalrol van rechtspraak inzake begeleide minderjarige vreemdelingen, volgens type beslissing

Wat stellen we vast als we deze resultaten opsplitsen naar de rechtspositie van de minderjarige (begeleid of NBMV) en zijn/

haar rol in de procedure (verzoeker of kind van verzoeker)? Bij de groep begeleide minderjarige vreemdelingen is de verhouding tussen de verschillende types beslissingen binnen elke taalrol (zie Figuur 5) gelijkaardig met de verhouding binnen de groep minderjarige vreemdelingen in totaal (zie Figuur 3). Binnen de Franse taalrol wordt 41 % van de beslissingen over begeleide minderjarige vreemdelingen bevestigd, in vergelijking met 88 % binnen de Nederlandse taalrol – opnieuw een aanzienlijk verschil. Wat de rol van de minderjarige in de procedure betreft, waren er in de Franstalige rechtspraak 10 % meer hervormingen van arresten wanneer de minderjarige als kind van verzoeker betrokken was, dan wanneer hij/zij zelf optrad als verzoeker³⁰. Binnen de Nederlandstalige rechtspraak zijn er geen uitgesproken verschillen tussen zaken waarin de minderjarige betrokken was als kind van verzoeker en zaken waarin de minderjarige zelf verzoeker was³¹.

Figuur 6. Vergelijking tussen Franse en Nederlandse taalrol van rechtspraak inzake NBMV, volgens type beslissing

Bij de NBMV ligt op beide taalrollen het aantal bevestigingen van de beslissing van het CGVS hoger dan het algemene cijfer op de betreffende taalrol voor zaken met minderjarige vreemdelingen: in 57 % van de Franstalige arresten over NBMV³² en 96 % van de Nederlandstalige arresten over NBMV³³ weigert de RvV de minderjarige als vluchteling te erkennen of de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen, en bevestigt hij de beslissing van het CGVS (zie Figuur 6). De RvV lijkt dus 'strenger' voor NBMV dan voor begeleide minderjarigen, terwijl NBMV zich vaak in een meer kwetsbare situatie bevinden. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de meeste zaken waarin een NBMV een vluchteling is of recht heeft op de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus, reeds in die zin door

³⁰ Franse taalrol, minderjarige als kind van verzoeker: 37 % bevestiging, 17 % hervorming, 46 % vernietiging; Franse taalrol, minderjarige als verzoeker: 47 % bevestiging, 6 % hervorming, 47 % bevestiging.

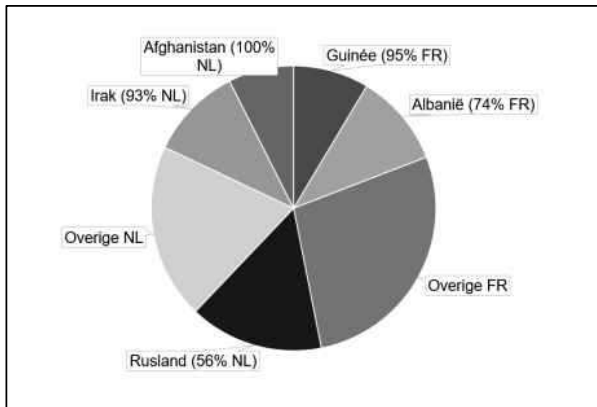
³¹ Nederlandse taalrol, minderjarige als kind van verzoeker: 86 % bevestiging, 5 % hervorming, 9 % vernietiging; Nederlandse taalrol, minderjarige als verzoeker: 91 % bevestiging, 3 % hervorming, 6 % vernietiging.

³² Tegenover 45 % m.b.t. minderjarige vreemdelingen in het algemeen (zie Figuur 3) en 41 % in zaken met begeleide minderjarige vreemdelingen (zie Figuur 5)

³³ Tegenover 89 % m.b.t. minderjarige vreemdelingen in het algemeen (zie Figuur 3) en 88 % in zaken met begeleide minderjarige vreemdelingen (zie Figuur 5).

het CGVS zijn beslist, en dat het vooral de ‘slechte’ dossiers van NBMV zijn waarover de Raad zich moet uitspreken. Wat NBMV betreft, lijkt deze hypothese aannemelijker dan voor de groep minderjarige vreemdelingen in het algemeen (zie supra). De tendens van een groter aandeel bevestigingen in zaken over NBMV manifesteert zich immers in beide taalrollen.

3.3. Land van herkomst

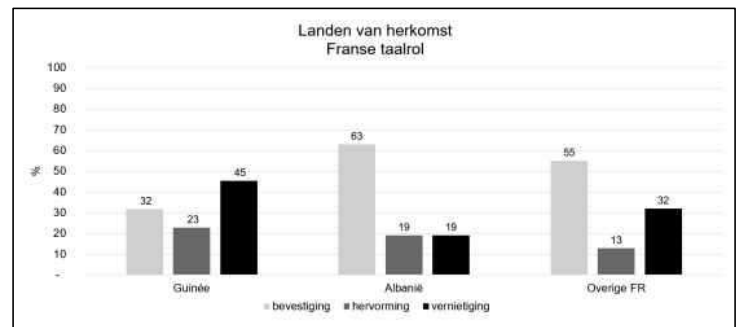

Figuur 7. Verdeling volgens land van herkomst van verzoeker tussen Nederlandse en Franse taalrol

Het land van herkomst van de minderjarige bepaalt vaak de taalrol waarop een zaak gezet wordt. Alle bestreden beslissingen over Afghaanse minderjarigen en 93 % van de beslissingen over Iraakse kinderen stonden op de Nederlandse taalrol. Beslissingen waarin minderjarige vreemdelingen met Guineese (95 %) en Albanese (74 %) nationaliteit betrokken waren, werden hoofdzakelijk behandeld door de Franstalige kamers. Beslissingen van het CGVS over Russische verzoekers om internationale bescherming werden ongeveer gelijk verdeeld over beide taalrollen.

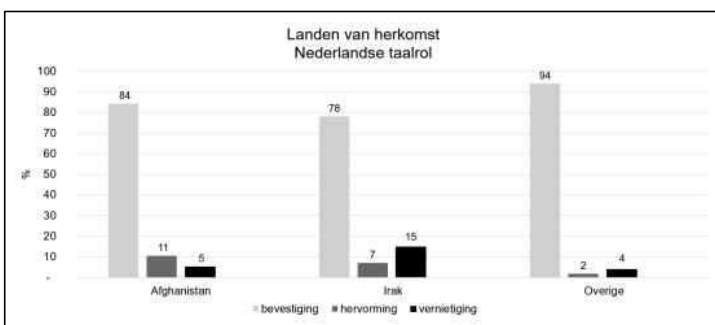
“Het land van herkomst van de minderjarige bepaalt vaak de taalrol waarop een zaak gezet wordt.”

Binnen de Nederlandse taalrol toont een vergelijking van de uitstroom per dictum tussen de meest voorkomende landen van herkomst (Afghanistan, Irak en ‘overige’) een gelijklopend patroon, namelijk een hoog percentage bevestigingen van de beslissing van het CGVS. In de arresten over minderjarigen uit Afghanistan (84 %) en Irak (78 %) zijn er wel minder weigeringen dan in de restcategorie (94 %). Dit kan gelinkt zijn aan het feit dat sinds 2014 Afghanistan en Irak, na Syrië, de landen zijn waaruit de meeste verzoekers om internationale bescherming in België vandaan komen, en aan de evolutie van de situatie in deze landen³⁴. In zaken over personen met de Iraakse nationaliteit werden wel meer (15 %) vernietigingen uitgesproken dan in Afghaanse zaken (5 %), bijvoorbeeld omdat er meer informatie nodig was over de objectieve dimensie van de vrees in hoofde van Iraakse vrouwen in het licht van de actuele veiligheidssituatie in Bagdad³⁵, of omdat verzoeker ontheemd was en de situatie dus niet in Bagdad zelf onderzocht moest worden, maar in de gordel rond Bagdad (de zogenaamde ‘Baghdad Belt’) waar verzoeker volgens zijn verklaringen sinds 2006 verbleef³⁶. Gezien deze vernietigingen in Iraakse en Afghaanse zaken in absolute termen echter een klein aantal arresten betreffen, is het niet mogelijk om hieraan bepaalde hypothesen te koppelen.

Figuur 9. Vergelijking tussen landen van herkomst van verzoekers op de Franse taalrol, volgens type beslissing

Binnen de Franstalige rechtspraak zijn de verschillen tussen de twee meest behandelde landen groter (zie Figuur 9): er worden dubbel zoveel beslissingen inzake verzoeken om internationale bescherming uit Guinee (45 %) vernietigd dan uit Albanië (19 %). Het aantal bevestigingen van beslissingen van het CGVS met betrekking tot Guinee lag in de onderzochte periode laag (32 %) in vergelijking met de restcategorie (55 %). Het aantal Albanese zaken waarin internationale bescherming ook door de Raad geweigerd werd (i.e. bevestigingen) lag dubbel zo hoog (64 %) als dat van Guinee, maar nog altijd een stuk lager dan de bevestigingen van weigeringsbeslissingen inzake Afghaanse en Iraakse verzoekers (zie Figuur 8). Opnieuw zijn er verschillende

Figuur 8. Vergelijking tussen landen van herkomst van verzoekers op de Nederlandse taalrol, volgens type beslissing

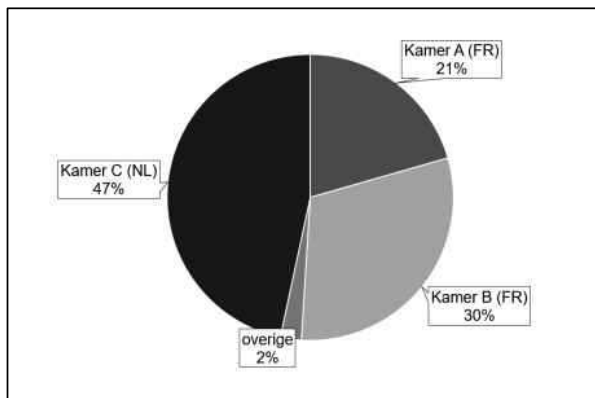
³⁴ Het aandeel van deze drie ‘top’-nationaliteiten (Syriërs, Afghanen en Iraakzen) in de globale asielstroom steeg van 30 % van het totaal aantal personen dat een verzoek om internationale bescherming had ingediend in 2014 tot 70 % in 2015, om in 2016 opnieuw te dalen naar 37 %. MYRIA, *Migratie in cijfers en in rechten*, 2015, 67; MYRIA, *Migratie in cijfers en in rechten*, 2016, 98-99; MYRIA, *Migratie in cijfers en in rechten*, 2017, 86-87.

³⁵ RvV 6 juni 2016, nr. 169113.

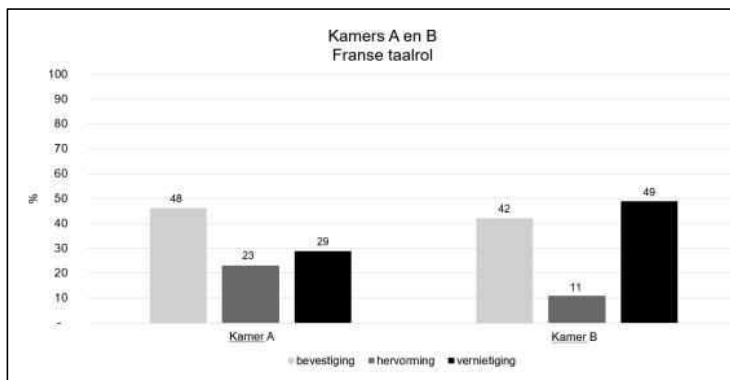
³⁶ RvV 13 oktober 2016, nr. 176296.

verklaringen mogelijk, alleen of in combinatie. De mogelijke verklaring dat alleen de 'slechte' Afghaanse en Iraakse dossiers tot bij de RvV geraken, aangezien veel verzoekers van deze nationaliteiten door het CGVS reeds een beschermingsstatus kregen toegekend³⁷, lijkt moeilijk houdbaar, gezien ook het erkenningspercentage voor personen uit Guinee door het CGVS redelijk hoog ligt³⁸. Een andere mogelijke verklaring is dat veel zaken uit Guinee betrekking hebben op genitale vrouwelijke verminking en/of gedwongen huwelijken³⁹, terwijl zaken uit Albanië vaak over bloedwraak gaan⁴⁰, en dat (sommige rechters binnen) de RvV over deze kwesties vaker tot een andere afweging komen dan (bepaalde secties binnen) het CGVS.

3.4. Samenstelling van de kamers

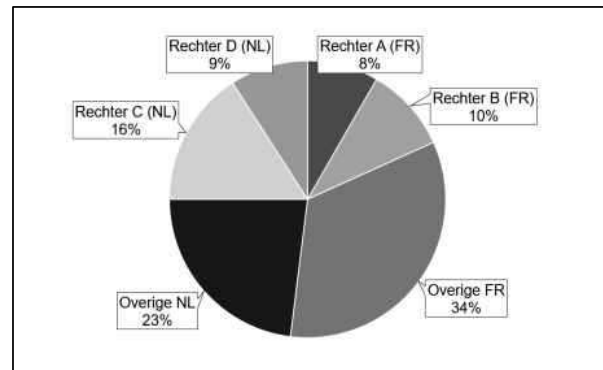

Figuur 10. Verdeling tussen kamers

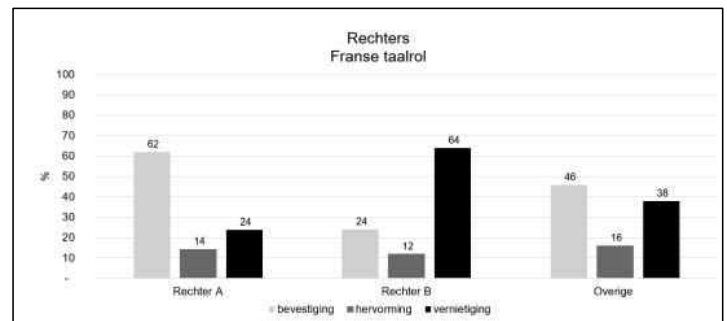
Figuur 11. Vergelijking tussen kamers binnen de Franse taalrol, volgens type beslissing

De grote meerderheid van de Nederlandstalige zaken werd door eenzelfde kamer behandeld (zie Figuur 10)⁴¹, waardoor het enkel nuttig is om naar mogelijke verschillen tussen de twee Franstalige kamers te kijken (zie Figuur 11). Tussen beide kamers loopt het aantal bevestigingen van beslissingen van het CGVS ongeveer gelijk. Kamer A gaat echter bijna dubbel zoveel hervormen, terwijl kamer B vlugger de bestreden beslissing gaat vernietigen.

Figuur 12. Verdeling tussen rechters

Een kleine helft van de geselecteerde zaken werd door vier rechters in vreemdelingenzaken behandeld; de andere arresten werden door verschillende rechters gewezen (zie Figuur 12)⁴². Het lijkt positief en efficiënt dat rechters een zekere specialisatie kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld inzake landen van herkomst. Een risico hieraan gerelateerd is dat er zich een zekere 'moehaid' ontwikkelt, bijvoorbeeld ten aanzien van bepaalde types vluchtverhalen.

Figuur 13. Vergelijking tussen rechters op de Franse taalrol, volgens type beslissing

³⁷ De bestreden beslissingen in de hier geanalyseerde arresten dateren uit verschillende jaren, maar als illustratie kan bijvoorbeeld worden vermeld dat in 2015 69 % van de Iraakse verzoekers en 67 % van de Afghaanse verzoekers internationale bescherming kregen van het CGVS. MYRIA, *Migratie in cijfers en in rechten*, 2016, 103.

³⁸ In 2015 kreeg 55 % van de Guineese verzoekers een beschermingsstatus van het CGVS. MYRIA, *Migratie in cijfers en in rechten*, 2016, 103.

³⁹ Zie bv. inzake hervormingen: RvV 18 januari 2016, nr. 160158; RvV 28 april 2016, nr. 166776; inzake vernietigingen: RvV 11 februari 2016, nr. 161907; RvV 11 februari 2016, nr. 161927; RvV 13 mei 2016, nr. 167615; RvV 13 oktober 2016, nr. 176236.

⁴⁰ Zie bv. inzake hervormingen: RvV 31 maart 2016, nr. 165012; RvV 30 juni 2016, nr. 171124; inzake vernietigingen: RvV 10 maart 2016, nr. 163874.

Uit een vergelijking op de Franse taalrol tussen de uitspraken van de twee rechters die het meest zaken met minderjarige vreemdelingen behandelen (zie Figuur 13), blijkt dat beide rechters ongeveer evenveel hervormen, maar dat er wel een groot verschil is tussen het aandeel bevestigingen en vernietigingen.

⁴¹ Nederlandse taalrol, kamer C: 88 % bevestiging, 4 % hervorming, 7 % vernietiging.

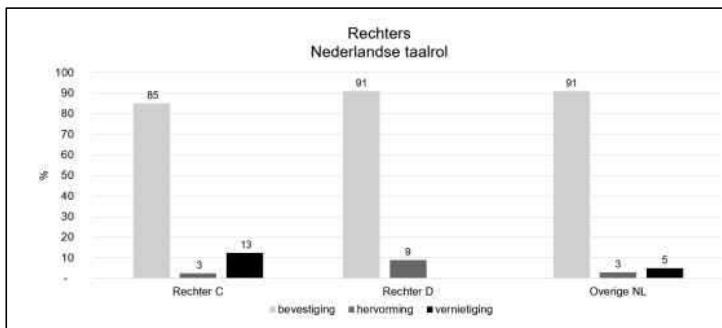
⁴² De RvV bestaat uit 54 magistraten. C. BAMPES e.a., "Voorstelling van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen" in C. ADAM e.a. (eds.), *10 jaar Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: daadwerkelijke rechtsbescherming*, Brugge, die Keure, 2017, 34.

gingen. Rechter A bevestigt in 62 % van de gevallen de beslissing van het CGVS, terwijl rechter B dat slechts in 24 % van de zaken doet en in 64 % de beslissing vernietigt. In de mate dat deze cijfers gelinkt kunnen worden aan de hierboven beschreven resultaten inzake landen van herkomst, is het opmerkelijk dat rechter A een aanzienlijk aandeel zaken inzake Guinee had beslecht (38 %)⁴³, terwijl het aandeel Guineese zaken (waarbij in het algemeen een hoog vernietigingspercentage werd vastgesteld, zie Figuur 9) bij rechter B verwaarloosbaar is⁴⁴. Het percentage bevestigingen van de 'overige' rechters ligt op 46 %, wat in lijn is met het globale cijfer bevestigingen in de groep onderzochte Franstalige arresten (45 %).

singen wel opmerkelijk gelijk over verschillende rechters en landen van herkomst heen dan binnen de Franse taalrol.

“Binnen de Nederlandse taalrol loopt de verhouding tussen de types beslissingen opmerkelijk gelijk over verschillende rechters en landen van herkomst heen.”

Figuur 14. Vergelijking tussen rechters op de Nederlandse taalrol, volgens type beslissing

Bij de rechters op de Nederlandse taalrol zien we een meer gelijklopend patroon, met tussen 85 en 91 % bevestigingen. Ook al zijn er dus verschillen tussen en binnen kamers, toch zien we dat het groter aandeel hervormingen en vernietigingen op de Franse taalrol zich manifesteert over verschillende kamers en rechters heen, zij het dat de verhouding tussen beide types beslissingen meer fluctueert. In de Nederlandstalige rechtspraak loopt de verhouding tussen de drie soorten beslissingen veel minder uiteen, zowel over de landen van herkomst heen als tussen de verschillende rechters. Dit kan erop wijzen dat er een grotere rechtseenheid is binnen de Nederlandse taalrol en/of dat de zaken die er behandeld worden, meer in dezelfde lijn liggen.

3.5. Besluit

Samengevat gaat de Franse taalrol dubbel zoveel arresten waarin minderjarige vreemdelingen betrokken zijn hervormen en vernietigen dan de Nederlandse taalrol. Vernietigingsarresten worden vooral gemotiveerd op grond van de nood aan bijkomende onderzoeksdaden om over de vluchtelingenstatus te kunnen beslissen. In sommige van deze arresten is de lijn tussen 'bijkomende onderzoeksdaden' en een 'nieuwe beoordeling' – wat de RvV zelf kan doen op grond van de devolutieve werking van het beroep – echter niet altijd duidelijk. Binnen de Nederlandse taalrol loopt de verhouding tussen de types beslis-

4_ Kwalitatieve analyse

In de kwalitatieve analyse wordt bekeken hoe de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen juridisch omgaat met het beginsel van het hoger belang van het kind en welke verwachtingen er gesteld worden ten aanzien van minderjarige verzoekers om internationale bescherming. Deze analyse wordt voorafgegaan door een inleiding over de juridische verankering en betekenis van het beginsel van het hoger belang van het kind.

4.1. Het beginsel van het hoger belang van het kind

A. Algemene situering

Het beginsel dat bij alle maatregelen betreffende kinderen, het hoger belang van het kind 'een' of 'de' eerste overweging moet zijn, is op verschillende niveaus gecodificeerd. De Verklaring inzake de Rechten van het Kind van 1959 stelde dat bij het aannemen van wetten die de gezonde en veilige ontwikkeling van het kind willen bevorderen, het hoger belang van het kind "the paramount consideration" moet zijn⁴⁵. Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (hierna "Kinderrechtenverdrag" of "VRK") van 1989 breidde het materiële toepassingsgebied van deze verplichting uit, maar beperkte het gewicht dat aan het belang van het kind gegeven moet worden. Volgens artikel 3, eerste lid VRK moet niet alleen bij het aannemen van wetten rekening worden gehouden met het hoger belang van het kind, maar "bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen van maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen". Het belang van het kind zal evenwel "a primary consideration" zijn: het woord "primary" duidt op een minder zwaar gewicht dan "paramount". Ook het onbepaalde lidwoord 'a' is minder sterk dan het bepaalde lidwoord 'the' in de verklaring van 1959

⁴³ Rechter A: 38 % Guinee, 14 % Congo, 14 % Kosovo, 34 % overige landen.

⁴⁴ Rechter B: 4 % Guinee, 36 % Rusland, 20 % Albanië, 40 % overige landen.

⁴⁵ Resolutie 1386(XIV) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (20 november 1959), UN Doc. A/RES/14/1386.

en wijst erop dat staten wilden vermijden dat het belang van het kind in alle omstandigheden de overhand zou halen^{46, 47}.

Het Comité voor de Rechten van het Kind (hierna ook “het Comité”) waakt over de toepassing van het Kinderrechtenverdrag. Als orgaan gespecialiseerd in kinderrechten moet aan zijn aanbevelingen een bijzondere waarde worden gehecht. Het Comité heeft het hoger belang van het kind geïdentificeerd als één van de vier ‘algemene beginselen’ die de interpretatie en toepassing van het hele Kinderrechtenverdrag moeten onderbouwen⁴⁸. In zijn Algemene Commentaar nr. 14 heeft het Comité verder invulling gegeven aan het beginsel van het hoger belang van het kind⁴⁹. In twee gezamenlijke Algemene Commentaren van november 2017 hebben het Comité inzake Arbeidsmigranten en het Comité voor de Rechten van het Kind de rechten van kinderen in een migratiecontext verder gedefinieerd⁵⁰, voortbouwend op de Algemene Commentaar nr. 6 van het Comité voor de Rechten van het Kind inzake niet-begeleide en alleenstaande kinderen die zich buiten hun land van herkomst bevinden⁵¹.

Het Comité benadert het hoger belang van het kind als een drievoudig concept: het is een materieel recht, een interpretatief rechtsbeginsel en een procedureregels⁵². Vooreerst hebben

kinderen – zowel als individu en als groep – het *recht* dat hun belang bepaald wordt en als eerste overweging wordt genomen bij het nemen van een beslissing die hen betreft. Volgens het Comité kan artikel 3, eerste lid VRK “ingeroepen worden voor een rechtbank” en heeft het dus rechtstreekse werking⁵³. Het belang van het kind als *interpretatief rechtsbeginsel* impliceert dat, wanneer een juridische bepaling vatbaar is voor meer dan één interpretatie, de interpretatie gekozen moet worden die het meest in lijn ligt met het hoger belang van het kind. Ten derde impliceert het hoger belang van het kind als *procedureregels* dat bepaalde procedurele waarborgen gerespecteerd moeten worden, zoals een uitdrukkelijke motivering met betrekking tot het belang van het kind in de betrokken beslissing.

Het hoger belang van het kind moet in rekening worden gebracht bij alle beslissingen “betreffende” kinderen: dit is een ruim toepassingsgebied en omvat zowel beslissingen die kinderen direct raken als beslissingen die een impact hebben op kinderen, ook al zijn zij niet de directe bestemming van de beslissing⁵⁴. Bij dergelijke beslissingen die kinderen indirect raken, kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een beslissing in het kader van een internationale beschermingsprocedure van een ouder.

Twee vaak gebruikte termen betreffende het hoger belang van het kind, vooral in een migratiecontext, zijn ‘*best interests assessment*’ (BIA of belangenbeoordeling) en ‘*best interests determination*’ (BID of belangenbepaling). Het Comité voor de Rechten van het Kind en het VN-Vluchtelingenagentschap UNHCR lijken evenwel niet exact dezelfde inhoudelijke benadering van deze begrippen te hanteren. Volgens het Comité betreft de belangenbeoordeling (BIA) het inhoudelijk beoordelen van het belang van het kind en verwijst de belangenbepaling (BID) naar de procedurele waarborgen die tijdens dit proces nageleefd moeten worden⁵⁵. Voor UNHCR betekent de belangenbeoordeling (BIA) de beoordeling die gemaakt wordt over het hoger belang van het kind, in alle gevallen “behalve wanneer een BID procedure vereist is”⁵⁶. Een BID is dan een formeel proces met strikte procedurele waarborgen dat uitgevoerd moet worden bij bijzonder belangrijke beslissingen betreffende kinderen⁵⁷. UNHCR identificeert drie situaties die een BID vereisen: het identificeren van duurzame oplossingen voor niet-begeleide of alleenstaande vluchtelingenkinderen, tijdelijke zorg voor niet-begeleide of alleenstaande vluchtelingenkinderen in uitzonderlijke omstandigheden en bij een mogelijke scheiding van een kind van zijn of haar ouders tegen zijn wil⁵⁸. Voor het Comité gaat de belangenbeoordeling (BIA) dus over het inhoudelijke en de belangenbepaling (BID) over het procedurele.

⁴⁶ C. SMYTH, “The Best Interests of the Child in the Expulsion and First-entry Jurisprudence of the European Court of Human Rights: How Principled is the Court’s Use of the Principle?”, *European Journal of Migration and Law* 2015, 100; W. VANDENHOLE, “Noot onder RvS 29 mei 2013, nr. 223.630. Het belang van het kind en de eigenheid van het asielrecht”, *I.Vreemd.* 2014, nr. 3, 326.

⁴⁷ In die zin is het verwarrend dat de officiële Nederlandse vertaling van het Kinderrechtenverdrag spreekt van “de eerste overweging”. Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989 (vertaling), *BS* 17 januari 1992.

⁴⁸ Naast non-discriminatie (art. 2 VRK), het recht op leven, overleven en ontwikkeling (art. 6 VRK) en respect voor de mening van het kind (art. 12 VRK). UN COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD, *General Guidelines Regarding the Form and Content of Initial Reports to be submitted by States Parties under Article 44, Paragraph 1(a) of the Convention*, UN Doc. CRC/C/5, 1991, §§ 13-14.

⁴⁹ UN COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD, *General Comment No. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para 1)*, UN Doc. CRC/C/GC/14, 2013 (hierna ‘Algemene Commentaar nr. 14’).

⁵⁰ UN COMMITTEE ON THE PROTECTION OF THE RIGHTS OF ALL MIGRANT WORKERS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES en UN COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD, *Joint general comment No. 3 (2017) of the Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families and No. 22 (2017) of the Committee on the Rights of the Child on the general principles regarding the human rights of children in the context of international migration*, UN Doc. CMW/C/GC/3-CRC/C/GC/22, 2017 (hierna ‘Gezamenlijke Algemene Commentaar nrs. 3/22’); UN COMMITTEE ON THE PROTECTION OF THE RIGHTS OF ALL MIGRANT WORKERS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES en UN COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD, *Joint general comment No. 4 (2017) of the Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families and No. 23 (2017) of the Committee on the Rights of the Child on State obligations regarding the human rights of children in the context of international migration in countries of origin, transit, destination and return*, UN Doc. CMW/C/GC/4-CRC/C/GC/23, 2017.

⁵¹ UN COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD, *General Comment No. 6 (2005). Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin*, UN Doc. CRC/GC/2005/6, 2005.

⁵² Algemene Commentaar nr. 14, § 6.

⁵³ *Ibid.*, § 6.

⁵⁴ *Ibid.*, § 19.

⁵⁵ *Ibid.*, §§ 46-47.

⁵⁶ Eigen vertaling. UNHCR, *UNHCR Guidelines on Determining the Best Interests of the Child*, 2008, 22. Zie ook UNHCR, *Field Handbook for the Implementation of UNHCR BID Guidelines*, 2011, 7-8.

⁵⁷ UNHCR, *UNHCR Guidelines on Determining the Best Interests of the Child*, 2008, 23.

⁵⁸ *Ibid.*

Voor UNHCR daarentegen, betreft de belangenbepaling (BID) ook een inhoudelijke belangenbeoordeling, maar met strengere procedurele eisen. De rest van deze sectie focust verder op de invulling van het hoger belang van het kind door het Comité voor de Rechten van het Kind.

Volgens het Comité houdt de belangenbeoordeling (BIA) voor eerst in dat de elementen geïdentificeerd worden die een invloed hebben op het belang van het kind. Het Comité somt op een niet-exhaustieve manier een aantal van deze elementen op: de mening van het kind; de identiteit van het kind; het bewaren van de familiale omgeving en relaties; zorg, bescherming en veiligheid van het kind; situatie van kwetsbaarheid; het recht op gezondheid en het recht op onderwijs⁵⁹. Vervolgens moeten deze elementen worden afgewogen om te komen tot een bepaling van het hoger belang van het kind⁶⁰. Dit moet altijd op een concrete manier gebeuren, rekening houdend met de unieke situatie van het individu⁶¹. Bij de afweging van beschermings- en *empowerment*-factoren moeten de leeftijd en maturiteit van het kind het proces richting geven⁶². In een migratiecontext zou dergelijke belangenbeoordeling moeten gebeuren door actoren die onafhankelijk zijn van de migratieautoriteiten, op een multidisciplinaire wijze⁶³. Dit zou bovendien systematisch moeten gebeuren als onderdeel van, of als input voor, beslissingen in migratieprocedures⁶⁴.

“Het belang van het kind moet “een hoge prioriteit” krijgen, wat niet betekent dat het belang van het kind altijd moet doorwegen.”

De belangenbepaling (BID) vereist dat er bepaalde kindvriendelijke procedurele waarborgen worden nageleefd. Het Comité geeft specifieke richtlijnen inzake het recht van het kind om zijn of haar mening te uiten, de

vaststelling van de feiten, de specifieke tijdsperspectief van kinderen (en de daaraan gekoppelde noodzaak om beslissingen over kinderen met voorrang en spoed te behandelen), het uitvoeren van de belangenbeoordeling door gespecialiseerde professionals (bv. in kinderpsychologie en pedagogie), de wettelijke vertegenwoordiging, de motivering van de beslissing (waarbij bv. specifiek uitgelegd moet worden waarom in een bepaald geval het belang van het kind wordt overtroffen door andere belangen) en de mogelijkheden om een beslissing te herzien⁶⁵.

Nadat het belang van het kind is vastgesteld, moet – in een tweede beweging – dit belang worden afgewogen ten aanzien van overige belangen, zoals van andere kinderen, van ouders of andere zorgverstrekkers, en van de staat (bv. inzake migra-

tiecontrole). Hierbij moet volgens het Comité het belang van het kind “een hoge prioriteit” krijgen, wat niet betekent dat het belang van het kind altijd moet doorwegen⁶⁶. Minstens bij terugkeerbeslissingen mogen algemene overwegingen inzake migratiecontrole (dus niet-rechtgebaseerde argumenten) geen voorrang krijgen op het hoger belang van het kind⁶⁷.

Artikel 24(2) van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie stelt dat het hoger belang van het kind “a primary consideration” zal zijn bij alle maatregelen betreffende kinderen⁶⁸ – een bepaling die uitdrukkelijk gebaseerd is op het Kinderrechtenverdrag^{69, 70}. Overweging 18 van de herschikte Kwalificatierichtlijn bevestigt dat bij de behandeling van verzoeken om internationale bescherming het belang van het kind “a primary consideration” moet zijn, en somt een aantal elementen op waarmee de lidstaten terdege rekening moeten houden bij de belangenbeoordeling, met name “het beginsel van eenheid van gezin, het welzijn en de sociale ontwikkeling van de minderjarige, overwegingen van veiligheid en de opvattingen van de minderjarige, in overeenstemming met zijn leeftijd en maturiteit”⁷¹. Ook Overweging 33 van de

⁶⁶ Ibid., §§ 37 en 39.

⁶⁷ In de zaak *I.A.M. t. Denemarken* van januari 2018 heeft het Comité voor de Rechten van het Kind voor de eerste maal een schending vastgesteld van het Kinderrechtenverdrag in het kader van de individuele klachtenprocedure. De beslissing om een meisje van Somalische nationaliteit naar Somalië terug te sturen vormt een schending van artikelen 3 en 19 van het Kinderrechtenverdrag, wegens het risico dat ze loopt om er onderworpen te worden aan vrouwelijke genitale verminking. In die zaak maakt het Comité een concrete toepassing van het beginsel van het hoger belang van het kind. Onder meer de hoge prevalentie van vrouwelijke genitale verminking in de regio waarnaar moeder en kind zouden worden teruggestuurd en het feit dat de moeder alleenstaand was, waren elementen die de autoriteiten ertoe hadden moeten brengen om geen verwijderingsbeslissing te nemen ten aanzien van verzoekster en haar dochter. UN COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD, *I.A.M. (in naam van K.Y.M.) t. Denemarken*, communicatie nr. 03/2016, 25 januari 2018, UN Doc. CRC/C/77/D/3/2016. Zie verder C. FLAMAND en E. DESMET, “La crainte d’excision en Somalie évaluée par le Comité des droits de l’enfant”, *Newsletter EDEM*, maart 2018.

⁶⁸ Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, *Pb.C.* 7 juni 2016, afl. 202/02, 389. De Nederlandse versie van het Handvest spreekt van “een essentiële overweging”. Terwijl in de Engelse versies het Kinderrechtenverdrag en het Handvest dezelfde terminologie gebruiken (‘a primary consideration’), is dit dus niet het geval in de Nederlandse versies (‘de eerste overweging’ in het Kinderrechtenverdrag versus ‘een essentiële overweging’ in het Handvest).

⁶⁹ Toelichtingen bij het Handvest van de grondrechten, *Pb.C.* 14 december 2007, afl. 303, 25.

⁷⁰ Zie algemeen M. MAES en A. WIJNANTS, “Het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie: een nieuwe speler in het vreemdelingenrecht” in C. ADAM e.a. (eds.), *10 jaar Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: daadwerkelijke rechtsbescherming*, Brugge, die Keure, 2017, 223-233.

⁷¹ De Nederlandse versie van de herschikte Kwalificatierichtlijn hanteert nogmaals (zie noot 68) een andere vertaling voor “a primary consideration”, namelijk “één van de hoofdoverwegingen”. Overweging 18 van de Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking).

⁵⁹ Algemene Commentaar nr. 14, §§ 52-79.

⁶⁰ Ibid., §§ 80-84.

⁶¹ Ibid., § 80.

⁶² Ibid., § 83.

⁶³ Gezamenlijke Algemene Commentaar nrs. 3/22, § 32.

⁶⁴ Ibid., § 31.

⁶⁵ Algemene Commentaar nr. 14, §§ 89-98.

herschikte Procedurerichtlijn stelt dat het belang van het kind bij de toepassing van de richtlijn “een eerste overweging” (*a primary consideration*) moet zijn. De elementen die hier specifiek aangehaald worden, zijn beperkt tot “het welzijn en sociale ontwikkeling van de minderjarige, met inbegrip van diens achtergrond”⁷².

Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) bevat geen specifieke bepaling over het hoger belang van het kind noch over andere rechten van kinderen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens verwijst echter, vooral bij de interpretatie van het recht op privé- en gezinsleven (art. 8 EVRM), in toenemende mate naar het beginsel van het hoger belang van het kind⁷³. Het gewicht en de betekenis die aan het hoger belang van het kind worden gegeven, zijn echter niet altijd consequent⁷⁴.

Volgens artikel 22bis, vierde lid van de Grondwet is het belang van het kind “de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat”⁷⁵. In de Vreemdelingenwet is het beginsel van het hoger belang van het kind op fragmentarische wijze ingeschreven⁷⁶. Bij de wetwijziging van november 2017 ter omzet-

ting van de herschikte Procedurerichtlijn werd het hoger belang van het kind sterker verankerd voor begeleide minderjarigen in de asielprocedure bij het CGVS. Overeenkomstig het nieuwe artikel 57/1 Vw. is het hoger belang van het kind “een doorslaggevende overweging” die het CGVS moet “leiden tijdens het verzoek om internationale bescherming”⁷⁷. Deze bepaling stond reeds ingeschreven in het koninklijk besluit van 13 juli 2013 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het CGVS⁷⁸. Het opnemen hiervan in de Vreemdelingenwet vormt een stevigere verankering en geeft ook meer zichtbaarheid aan deze bepaling⁷⁹. Het valt evenwel te betreuren dat de bepaling enkel is opgenomen in het artikel over begeleide minderjarigen. In de memorie van toelichting wordt deze bepaling toegelicht onder de “procedurele garanties” tot bescherming van personen met bijzondere procedurele noden en wordt deze niet expliciet beperkt tot begeleide minderjarigen⁸⁰. Indien het niet de bedoeling van de wetgever was om deze bepaling te beperken tot begeleide minderjarigen, is de opname ervan in een artikel dat over deze groep handelt ongelukkig te noemen. Ten slotte moet worden opgemerkt dat de wetgever hier spreekt van een “doorslaggevende” betekenis, wat dichter aanleunt bij het Engelse ‘*paramount*’ dan bij ‘*primary*’. Op basis hiervan kan worden geargumenteed dat binnen de asielprocedure *meer gewicht* moet worden toegekend aan het belang van het kind dan wanneer de verplichting het rekening houden met het belang van het kind als ‘een eerste overweging’ (*a primary consideration*) zou betreffen. De memorie van toelichting verwijst enkel naar “het hoger belang van het kind” als “cruciaal principe bij de behandeling van verzoeken om internationale bescherming”, maar geeft geen verdere duiding⁸¹.

B. Juridische benadering van het beginsel van het hoger belang van het kind in het volle rechtsmachtcontentieux

Binnen de volle rechtsmachtprocedure voor de RvV wordt het beginsel van het hoger belang van het kind relatief weinig ingeroepen door verzoekers⁸². Slechts in 7 % van de bestudeerde

the Child, februari 2018, 4. Strikt juridisch gezien zou deze bepaling enkel een meerwaarde vormen voor zaken waarbij er geen aanknopingspunt is met het Unierecht (bijvoorbeeld artikelen 9, 9bis en 9ter Vw.), aangezien anders artikel 24(2) Handvest van toepassing is. Een dergelijke bepaling in de Vreemdelingenwet zou wel een hefboom kunnen zijn om concrete procedures en mechanismes te voorzien.

⁷² Overweging 33 van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking). Zie ook artikel 25(6) specifiek voor niet-begeleide minderjarigen.

⁷³ Zie bv. EHRM 18 oktober 2006, nr. 46410/99, *Üner t. Nederland*, § 58; EHRM 6 juli 2010, nr. 41615/07, *Neulinger en Shuruk t. Zwitserland*, § 135; EHRM 3 oktober 2014, nr. 12738/10, *Jeunesse t. Nederland*, § 109; EHRM 12 juli 2016, *A.B. en anderen t. Frankrijk*, §§ 151-152; EHRM 10 april 2018, nr. 75157/14, *Bistieva en anderen t. Polen*, § 78.

⁷⁴ Zie verder E. MERCKX, “Het belang van het kind en gezinshereniging onder art. 8 EVRM na arrest-Jeunesse”, *T.Vreemd.* 2015, 258-270; C. SMYTH, “The Best Interests of the Child in the Expulsion and First-entry Jurisprudence of the European Court of Human Rights: How Principled is the Court’s Use of the Principle?”, *European Journal of Migration and Law* 2015, 70-103; T. SPIJKERBOER, “Structural Instability: Strasbourg Case Law on Children’s Family Reunion”, *European Journal of Migration and Law* 2009, 271-293.

⁷⁵ Zie verder K. HERBOTS en J. PUT, “De grondwettelijke verankering van kinderrechten”, *Tijdschrift voor Jeugdrecht en Kinderrechten* 2010, nr. 1, 9-19.

⁷⁶ Artikel 10ter Vw. (onderzoek van aanvraag tot machtiging tot verblijf op basis van artikelen 9 en 9bis Vw.); artikel 12bis, § 7 Vw. (onderzoek van aanvraag tot toelating voor verblijf van meer dan drie maanden op basis van artikel 10 Vw.); artikel 44bis, § 3, 2° Vw. (einde van verblijfsrecht van minderjarige Unieburger omwille van dwingende redenen van nationale veiligheid); artikel 57/1, § 4 Vw. (onderzoek van verzoek om internationale bescherming door CGVS van begeleide minderjarige vreemdeling); artikel 61/2, § 2, lid 2 Vw. (procedure voor minderjarige slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel); artikel 61/17 Vw. (bepalen van duurzame oplossing voor niet-begeleide minderjarige vreemdeling); artikel 74/13 Vw. (beslissing tot verwijdering – algemeen); artikel 74/16 Vw. (beslissing tot verwijdering van een niet-begeleide minderjarige vreemdeling). Omwille van deze gefragmenteerde benadering beveelt onder meer Myria aan om een transversale bepaling op te nemen in de Vreemdelingenwet (of een toekomstig Migratiewetboek) “die zowel de administratie als de rechtsinstanties ertoe verplicht om in de allereerste plaats rekening te houden met het belang van het kind in alle procedures die op hen betrekking hebben”. MYRIA, *Migratie in cijfers en in rechten*, 2015, 111. Zie ook MYRIA, UNIA en STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING, *Parallel report for the Committee on the Rights of*

⁷⁷ Artikel 57/1, § 4 Vw., ingevoegd door artikel 37 van de wet van 21 november 2017 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, *BS* 12 maart 2018.

⁷⁸ Artikel 14, § 4 koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, *BS* 27 januari 2004.

⁷⁹ Dit zou ertoe kunnen leiden dat het beginsel van het hoger belang van het kind vaker zal worden ingeroepen door advocaten, waardoor er zich meer rechtspraak hierover zou ontwikkelen.

⁸⁰ *Parl.st.*, Doc. 54 2548/001, 7.

⁸¹ *Ibid.*

⁸² J.-F. HAYEZ, “Les mineurs dans la procédure devant le Conseil du Contentieux des Étrangers” in C. ADAM e.a. (eds.), *10 jaar Raad*

arresten (i.e. met directe betrokkenheid van minderjarige vreemdelingen als verzoeker of kind van verzoeker, gewezen tussen januari en november 2016) vermeldde de Raad zélf het beginsel van het hoger belang van het kind bij het antwoorden op de argumentatie van verzoekers⁸³. Bij de Nederlandstalige arresten (9 %) gebeurde dit frequenter dan bij de Franstalige (4 %). Deze cijfers moeten echter worden genuanceerd. Enerzijds betekent een niet-vermelden van het beginsel van het hoger belang van het kind niet dat er op geen enkele manier rekening wordt gehouden met de specificiteit van minderjarige vreemdelingen⁸⁴. Zo wordt frequent verwezen naar de ‘jonge leeftijd’ of de ‘minderjarigheid’ van de verzoeker of diens kind, wat echter zowel juridisch als inhoudelijk vrijblijvender is dan een verwijzing naar het beginsel van het hoger belang van het kind⁸⁵. Anderzijds betekent een vermelden van het beginsel van het hoger belang van het kind niet dat hieraan eenzelfde beteke-

“Binnen de volle rechtsmachtprocedure wordt het beginsel van het hoger belang van het kind relatief weinig ingeroepen door verzoekers.”

nis wordt gehecht in verschillende arresten, zoals hieronder wordt beschreven. Dit artikel analyseert dus hoe het beginsel van het hoger belang van het kind wordt vermeld en welk (juridisch) gewicht hieraan wordt gegeven.

Een opmerkelijke diversiteit in benaderingen wordt vastgesteld, die vaak gecombineerd voorkomen. Deze benaderingen situeren zich op een continuüm, gaande van het afwijzen van elke impact van het beginsel van het hoger belang van het kind tot een procedurele en (uitzonderlijk) een inhoudelijke benadering.

Een eerste benadering is dat aan artikel 3, eerste lid van het Kinderrechtenverdrag⁸⁶ en aan artikel 22bis, vierde lid van de Grondwet⁸⁷ directe werking wordt ontzegd, waarbij de RvV verwijst naar vaste rechtspraak van de Raad van State en het Hof

van Cassatie⁸⁸. Binnen het asielcontentieux heeft de discussie over de rechtstreekse werking van artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag echter aan belang ingeboet, wegens de toepasselijkheid van artikel 24(2) van het Handvest. Gezien de behandeling van het verzoek om internationale bescherming volgens de Vreemdelingenwet gebaseerd is op de omzetting van de herschikte Kwalificatierichtlijn, moet er binnen het asielcontentieux rekening worden gehouden met het hoger belang van het kind.

Een tweede redenering betreft zaken waarin kinderen zelf geen verzoeker zijn, maar de verzoekers vragen om de belangen van hun kind of kinderen mee in overweging te nemen. Hierbij wordt bijvoorbeeld dezelfde formulering gebruikt als in het arrest van de Raad van State van 29 mei 2013⁸⁹, en geoordeeld dat, gezien verzoekers hun beroep niet mede in naam van hun dochter hebben ingesteld, het beginsel van het belang van het kind niet toepasselijk is⁹⁰. Zoals hierboven aangehaald, geldt het beginsel van het hoger belang van het kind echter niet alleen voor beslissingen die een *rechtstreekse* impact hebben op kinderen (bijvoorbeeld wanneer zij zelf de verzoeker om internationale bescherming zijn), maar ook voor beslissingen die een *onrechtstreekse* impact hebben op kinderen. De Raad stelt dit in zijn annulatiecontentieux ook zo toe te passen⁹¹.

Een derde lijn van argumentatie is dat de Raad verwijst naar zijn beperkte bevoegdheid binnen de volle rechtsmachtprocedure (namelijk het beoordelen of verzoeker vluchteling is of aanspraak kan maken op de subsidiaire beschermingsstatus) en oordeelt dat het belang van het kind slechts geraakt zou worden door een andere beslissing (bijvoorbeeld een verwijderingsmaatregel of de toekenning van verblijfsrecht) waarvoor de Raad niet bevoegd is⁹². Een dergelijke benadering staat dui-

voor *Vreemdelingenbetwistingen: daadwerkelijke rechtsbescherming*, Brugge, die Keure, 2017, 373.

⁸³ Er zijn ook arresten waarin de verzoekers het argument van het hoger belang van het kind inroepen, maar de Raad er niet op ingaat omdat hij de beslissing om andere redenen vernietigt.

⁸⁴ Soms kan ook de meerderjarigheid tot een grotere vrees voor vervolging leiden, bijvoorbeeld in het geval van bloedwraak. Zo heeft de RvV aanvaard dat ouders met hun kinderen pas tien jaar na de moord die de *vendetta* veroorzaakt had, gevlucht waren uit Albanië (na verschillende keren verhuisd te zijn binnen het land), naar aanleiding van het meerderjarig worden van hun oudste zoon. RvV 25 januari 2016, nr. 160706.

⁸⁵ Hierbij valt evenwel op dat in verschillende zaken waarin de jonge leeftijd vermeld wordt als een in acht te nemen factor, er vervolgens wordt besloten dat ‘ondanks de jonge leeftijd’ van verzoeker zijn relaas niet als geloofwaardig kan worden beschouwd. Zie sectie 4.2.

⁸⁶ RvV 19 februari 2016, nr. 162420; RvV 4 maart 2016, nr. 163488; RvV 4 juli 2016, nr. 171191.

⁸⁷ RvV 3 februari 2016, nr. 161305.

⁸⁸ Zie bijvoorbeeld verwijzingen in RvV 4 maart 2016, nr. 163488 naar: RvS 7 februari 1996, nr. 58032; RvS 11 juni 1996, nr. 60097; RvS 26 september 1996, nr. 61990; RvS 1 april 1997, nr. 65754; Cass. 4 november 1999, AR C.99.0048.N; Cass. 4 november 1999, AR C.99.0111N.

⁸⁹ RvS 29 mei 2013, nr. 223630, noot W. VANDENHOLE, *T.Vreemd.* 2014, nr. 3, 322-327.

⁹⁰ “Er dient hoe dan ook te worden vastgesteld dat verzoekende partijen hun beroep voor de RvV niet (mede) in naam van hun dochter, wiens rechten zij geschonden achten, hebben ingesteld” (RvV 3 februari 2016, nr. 161305); zie ook “Waar verzoekers nog vragen om rekening te houden met de belangen van de kinderen, merkt de Raad op dat *in casu* geen beslissing wordt genomen over de kinderen ..., zodat het betoog op dit punt niet dienstig is” (RvV 29 november 2016, nr. 178619).

⁹¹ Zie M. RYCKASEYS en S. KEGELS, “Het hoger belang van het kind in het annulatiecontentieux” in C. ADAM e.a. (eds.), *10 jaar Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: daadwerkelijke rechtsbescherming*, Brugge, die Keure, 2017, 285-300.

⁹² “De Raad stelt vooreerst dat, waar verzoekende partij meent dat [artikel 3 van] het Verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind werd geschonden, de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt en evenmin ertoe strekt de in het Verdrag opgesomde rechten aan verzoekende partij te ontzeggen. De bevoegdheid van de Raad is *in casu* beperkt tot het beoordelen of verzoekende partij al dan niet aanspraak maakt op de status van vluchteling, dan wel deze van subsidiaire bescherming. ... De schending van het Verdrag inzake de rechten van het kind kan dan ook niet dienstig worden ingeroepen.” RvV 3 februari 2016, nr. 161278; zie ook RvV 13 mei 2016, nr. 167645 (gezins-

delijk op gespannen voet met het feit dat het hoger belang van het kind meegenomen moet worden in *alle* maatregelen die kinderen betreffen, dus ook de beoordeling van hun verzoek om internationale bescherming of dat van hun ouders.

Ten vierde wordt vaak gesteld dat de algemene overweging dat het belang van het kind de eerste overweging is bij elke beslissing die het kind aangaat, geen afbreuk doet aan de eigenheid van het asielrecht, waar artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet in uitvoering van Europese regelgeving en van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 duidelijk omschreven voorwaarden voorzien voor de erkenning als vluchteling dan wel de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus⁹³. Deze alinea wordt overgenomen uit het arrest van de Raad van State van 29 mei 2013⁹⁴. Binnen de Nederlandse taalrol van de RvV lijkt deze benadering vaste rechtspraak te zijn⁹⁵, waarbij deze meestal maar niet altijd⁹⁶ gecombineerd wordt met andere argumenten inzake de niet-toepasselijkheid of niet-relevantie van het beginsel van het hoger belang van het kind. Binnen de geanalyseerde Franstalige rechtspraak werd geen verwijzing gevonden naar deze zinsnede.

Vandenhole schuift drie mogelijke interpretaties van deze formulering naar voor: als een uiting van het principe dat de *specifieke* bepalingen van het asielrecht voorrang hebben op de *algemene* bepaling inzake het belang van het kind (*lex specialis derogat legi generali*), als een uiting van de voorrang die de regelgeving van het Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel en het Vluchtelingenverdrag zou hebben op artikel 22bis van de Grondwet of als een uiting van de opvatting dat het belang van het kind geen invloed mag hebben op de erkenning als vluchteling of de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus. Verwijzend naar rechtspraak van het Grondwettelijk Hof⁹⁷ en van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens⁹⁸, argumenteert Vandenhole terecht dat de opvatting dat het belang van het kind binnen het asielcontentieux

hereniging) en RvV 23 september 2016, nr. 175274 (toekenning verblijfsrecht).

⁹³ RvV 23 november 2016, nr. 178246.

⁹⁴ RvS 29 mei 2013, nr. 223630, noot W. VANDENHOLE, *T.Vreemd.* 2014, nr. 3, 322-327. De Raad van State vervolgt het arrest als volgt: "Ten overvloede blijkt overigens dat de RvV, die ten deze met volle rechtsmacht uitspraak heeft gedaan, wel degelijk de situatie van de kinderen van de verzoekers *in ogenschouw heeft genomen*". Hij geeft dan een opsomming van aspecten waaruit blijkt dat de RvV de situatie van de kinderen mee heeft genomen in de beoordeling. Vandenhole merkt terecht op dat de Raad van State zo "de standaard van het belang van het kind als eerste overweging zo [lijkt] te reduceren tot aandacht hebben voor de situatie van kinderen".

⁹⁵ RvV 26 januari 2016, nr. 160786; RvV 26 januari 2016, nr. 160793; RvV 3 februari 2016, nr. 161305; RvV 15 maart 2016, nr. 164120; RvV 4 november 2016, nr. 177356; RvV 23 november 2016, nr. 178246; RvV 24 november 2016, nr. 178391.

⁹⁶ In arrest nr. 177356 is de argumentatie met betrekking tot de eigenheid van het asielrecht de enige verantwoording voor het niet in overweging nemen van het belang van het kind. RvV 4 november 2016, nr. 177356.

⁹⁷ GwH 18 juli 2013, nr. 106/2013, B.12.5.

⁹⁸ EHRM 28 juni 2011, nr. 55597/09, *Nunez t. Noorwegen*, § 84. Zie ook noot 73.

niet zou moeten worden meegenomen, niet kan worden aangehouden.

"Een kindgevoelige interpretatie van het Vluchtelingenverdrag impliceert niet dat minderjarige asielzoekers automatisch erkend zouden moeten worden."

Een argumentatie die hieraan nauw gelinkt is, stelt – in uiteenlopende beoordelingen – dat het belang van het kind niet "volstaat", noch als ouder om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade aan-

nemelijk te maken, noch voor minderjarige asielzoekers zelf om erkend te worden als vluchteling of de subsidiaire beschermingsstatus te verkrijgen⁹⁹. Zoals hierboven uiteengezet, betekent het in acht nemen van het belang van het kind inderdaad niet dat dit belang systematisch primeert in de afweging met andere belangen. Ook de richtlijnen van UNHCR inzake asielaanspraken van kinderen stellen uitdrukkelijk dat een kindgevoelige interpretatie van het Vluchtelingenverdrag niet impliceert dat minderjarige asielzoekers automatisch erkend zouden moeten worden¹⁰⁰. Het beginsel van het hoger belang van het kind vereist echter dat de claim onderzocht wordt vanuit het perspectief van het kind, zowel wanneer het kind zelf verzoeker is als wanneer de ouders om internationale bescherming verzoeken¹⁰¹. Bovendien vereist de Belgische wetgever dat het belang van het kind "een doorslaggevende overweging" is die het CGVS moet oriënteren tijdens de asielprocedure (zie *supra*). Door bovengenoemde argumentatie onthoudt de Raad er zich echter

⁹⁹ "En toute hypothèse, le Conseil souligne que l'intérêt supérieur de l'enfant est une notion certes importante, mais néanmoins de portée extrêmement générale, qui ne saurait justifier, à lui seul, l'octroi de la protection internationale sollicitée, alors que les intéressés n'établissent pas satisfaire aux conditions spécifiques exigées par les articles 48/3 et 48/4 de la loi du 15 décembre 1980. Partant, il ne saurait être utilement invoqué une violation de l'article 14, §4 de l'arrêté royal du 11 juillet 2003" (RvV 4 juli 2016, nr. 171191); "Verzoekende partij kan ... niet zonder meer ... verwijzen naar de belangen van haar kind teneinde een gegronde vrees voor vervolging in vluchtelingenrechtelijke zin, dan wel een reëel risico op het lijden van ernstige schade in de zin van de subsidiaire bescherming aannemelijk te maken" (RvV 23 november 2016, nr. 178248); "Il ne peut pas davantage évaluer une demande de protection internationale sous l'angle exclusif de l'intérêt supérieur de l'enfant et en abstraction totale des conditions régissant l'octroi de la protection internationale sollicitée" (RvV 12 januari 2016, nr. 159721); "Ten slotte kan ook niet worden aanvaard dat het belang van het kind zou impliceren dat een minderjarige asielzoeker het statuut van vluchteling zou moeten krijgen wanneer dit onterecht is, zoals blijkt uit het voorgaande" (RvV 26 januari 2016, nr. 160793; RvV 15 maart 2016, nr. 164120).

¹⁰⁰ UNHCR, *Guidelines on International Protection: Child Asylum Claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*, UN Doc. HRC/GIP/09/08, 2009, § 4.

¹⁰¹ *Ibid.*, § 9. Zie ook § 10: "The principle of the best interests of the child requires that the harm be assessed from the child's perspective. This may include an analysis as to how the child's rights or interests are, or will be, affected by the harm. Ill-treatment which may not rise to the level of persecution in the case of an adult may do so in the case of a child."

van om over te gaan tot een inhoudelijke beoordeling van het hoger belang van het kind.

In twee arresten kwam het beginsel van het hoger belang van het kind ter sprake in het kader van respectievelijk de motiveringsplicht en de bewijslast. Een beslissing van het CGVS werd vernietigd omdat deze niet had geantwoord op de argumenten van verzoeker met betrekking tot het belang van het kind¹⁰². In een ander arrest werd gesteld dat verzoekster concrete elementen moest aanbrengen om aan te tonen dat haar minderjarig kind vervolging vreest of een reëel risico zou lopen op ernstige schade, om (zelf) in aanmerking te komen voor de vluchtelingenstatus of voor de subsidiaire beschermingsstatus¹⁰³.

Ook gaat de RvV geregeld na of het CGVS in voldoende procedurele waarborgen heeft voorzien bij het behandelen van een verzoek om internationale bescherming van een niet-begeleide minderjarige vreemdeling, zoals gehoord worden door een gespecialiseerd dossierbehandelaar in aanwezigheid van voogd en advocaat¹⁰⁴. Hier oefent de Raad dus toezicht uit op de (procedurele) belangenbepaling (BID), maar niet op de (inhoudelijke) belangenbeoordeling (BIA). Deze toets komt ook vaak voor zonder dat expliciet verwezen wordt naar het beginsel van het hoger belang van het kind¹⁰⁵. Anderzijds is het niet duidelijk waarom deze procedurele check soms wel en soms niet gebeurt in de arresten.

Vervolgens zijn er een aantal arresten waarin het hoger belang van het kind wel wordt meegenomen, maar een negatieve invulling krijgt. Zo kan de erkenning van een foutieve of hypothetische nationaliteit niet in het belang van de dochter van verzoekster zijn¹⁰⁶.

In één arrest uit de geanalyseerde groep van 253 uitspraken gaat de RvV over tot een meer inhoudelijke beoordeling van het belang van het kind¹⁰⁷. Verzoekster was een soennitische Arabische vrouw met een zoon met een ernstige mentale handicap (die zelf geen partij was in het geding). Waar de argumentatie van verzoekster gebaseerd was op artikel 1, 12° van de Vreemdelingenwet, artikel 14, § 4 van het KB van 11 juli 2003, artikel 24(2) van het Handvest en de richtlijnen van UNHCR, verwijst de rechter uit eigen beweging naar overweging 18 van de herschikte Kwalificatie richtlijn als enige juridische bron om het hoger belang van het kind in acht te nemen, wat niet de sterkste juridische basis is. De Raad oordeelde dat verzoeksters zoon door het feit een soenniet te zijn met een ernstige mentale handicap, gelet op de situatie in Bagdad (en bij uitbreiding Irak), een gegronde vrees voor vervolging had. Doordat de zoon steeds de aandacht en hulp van zijn moeder nodig had, stelde de Raad in hoofde van verzoekster ook een gegronde vrees voor vervolging vast “omwille van de ernstige medische problematiek van haar zoon aangezien zij, als soenniet, door diens gedrag ook in de negatieve aandacht zal komen van de (sjiitische) personen en milities zonder hiertegen beschermingsmogelijkheden te hebben van de Iraakse autoriteiten”. In deze zaak worden dus zowel moeder als zoon erkend als vluchteling, onder meer op basis van de afhankelijkheidsrelatie van de zoon ten aanzien van de moeder en ondanks het feit dat de zoon zelf geen partij was bij het geding. Dit arrest staat dus in contrast met de hierboven besproken argumentatie in andere RvV-arresten, dat het beginsel van het belang van het kind niet toepasselijk is omdat het kind zelf geen verzoeker is¹⁰⁸.

¹⁰² RvV 13 oktober 2016, nr. 176236.

¹⁰³ “In de mate verzoekster voorhoudt dat er geen rekening gehouden werd met het belang van haar kind, benadrukt de Raad dat verzoekster in aanmerking kan komen voor de vluchtelingenstatus of voor de subsidiaire beschermingsstatus als blijkt dat haar minderjarige kind bij een terugkeer naar Nepal moet vreezen voor vervolging in vluchtelingenrechtelijke zin of een reëel risico zouden lopen op ernstige schade. Maar het is aan de verzoekster om concrete elementen en bewijzen naar voor te brengen.” (RvV 26 juli 2016, nr. 172398).

¹⁰⁴ “In zoverre verzoeker meent dat de verwerende partij onvoldoende rekening gehouden heeft met zijn profiel als niet-begeleide minderjarige vreemdeling en met het hoger belang van het kind kan vooreerst worden vastgesteld dat nergens uit het administratief dossier blijkt dat de commissaris-generaal onzorgvuldig zou zijn geweest bij de behandeling van verzoekers asielaanvraag. Aan verzoeker werd een voogd toegewezen die hem onder meer heeft bijgestaan in het doorlopen van de asielpprocedure. Ook werd verzoeker op het Commissariaat-generaal gehoord in aanwezigheid van zijn voogd en zijn raadsman, die daarbij, zoals in alle stadia van de procedure, de mogelijkheid hebben gekregen om bijkomende stukken neer te leggen en/of (aanvullende) opmerkingen te formuleren. Uit de verweernota blijkt bovendien dat het gehoor in kwestie werd afgenomen door een gespecialiseerde dossierbehandelaar, die binnen de diensten van het Commissariaat-generaal een speciale opleiding kreeg om minderjarigen op een professionele en verantwoorde manier te benaderen, en die daarbij de nodige zorgvuldigheid aan de dag heeft gelegd. Ook blijkt dat de commissaris-generaal in de bestreden beslissing de Minister erop gewezen heeft op het feit dat verzoeker minderjarig is en dat bijgevolg het Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989 op verzoeker van toepassing is. *Hieruit blijkt de commissaris-generaal bij de beoordeling van verzoekers verklaringen en de stukken in het administratief dossier afdoende rekening heeft gehouden met de jeugdige leeftijd en omstandigheid van verzoeker.*” Eigen cursivering. (RvV 24 november 2016, nr. 178391; RvV 11 april 2016, nr. 165452; zie ook RvV 19 februari 2016, nr. 162420).

¹⁰⁵ Zie bv. RvV 8 januari 2016, nr. 159610; RvV 28 november 2016, nr. 178533.

¹⁰⁶ RvV 26 januari 2016, nr. 160793; RvV 15 maart 2016, nr. 164120. Zie ook: “Het feit dat het kind van verzoekende partij op de bijlage 26 van de vader, *in casu* verzoekende partij, werd ingeschreven, terwijl haar moeder als vluchteling werd erkend, blijkt te zijn ingegeven uit opportunistische redenen, in de hoop dat verzoekende partij ook als vluchteling zou worden erkend, veeleer dan met het oog op en het effectief (trachten te) behartigen van de belangen van hun kind” (RvV 23 november 2016, nr. 178248).

¹⁰⁷ RvV 29 juni 2016, nr. 170819.

¹⁰⁸ Ook in andere arresten heeft het feit dat een minderjarige vreemdeling geen partij is bij het geding (maar kind van verzoeker) de Raad er niet van weerhouden om de situatie van de minderjarige mee in overweging te nemen (RvV 11 februari 2016, nr. 161927, waarin de Raad stelt dat de vrees zowel in hoofde van verzoekster als in hoofde van haar dochter onderzocht moet worden en dat ten aanzien van deze laatste elementen ontbreken om het risico op besnijdenis te kunnen inschatten, en daarom de beslissing van het CGVS vernietigt) of de minderjarige dochter van verzoekster als vluchteling te erkennen (RvV 14 januari 2016, nr. 159980: “Force est de constater que la demande d’asile formulée concerne plusieurs personnes distinctes, dont les craintes sont spécifiques à leur situation: d’une part, la partie requérante, qui fait état d’une crainte de persécution suite à son refus de faire exciser sa fille, et d’autre part, la fille de la partie requérante, qui n’est pas excisée mais qui risque de l’être dans son pays. Dans une telle perspective, et pour rétablir la clarté dans les débats, le Conseil estime nécessaire de mettre formellement à la cause C.N.S., fille de la partie requérante, et de procéder à un examen distinct des craintes

Tot slot gebeurt het dat de Raad bij wijze van obiter dictum een uitspraak doet betreffende het hoger belang van het kind: "Indien verzoeker inderdaad meent dat zijn echtgenote hun dochter zal besnijden omdat ze zich niet zal kunnen verzetten tegen de druk van de familie en omdat ze ook niet wil breken met haar familie, dan kan de Raad enkel de nood vaststellen dat in het belang van het kind dringende maatregelen tegen de ouders (moeder) worden genomen ter vrijwaring van de fysische integriteit van het meisje."¹⁰⁹

"Er blijkt een grote diversiteit te zijn in de manier waarop het beginsel van het hoger belang van het kind juridisch benaderd wordt."

Zelfs binnen een beperkte groep van arresten binnen het volle rechtsmachtcontentieux blijkt er een grote diversiteit te zijn in de manier waarop het beginsel van het hoger belang van het kind juridisch benaderd

wordt. Hierbij lijkt een afwijzende houding te primeren. In de meerderheid van de gevallen wordt het beginsel van het hoger belang van het kind als niet toepasselijk of niet relevant beschouwd, gebeurt er slechts een procedurele toetsing – hoewel het een volle rechtsmachtprocedure betreft – en/of wordt het beginsel op een negatieve manier ingevuld. Dergelijke benaderingen zijn niet in overeenstemming met internationale en Europese regelgeving en rechtspraak, die uitdrukkelijk vereisen dat het hoger belang van het kind, ook in asielzaken, een hoge prioriteit krijgt toegekend. Ook de Belgische wetgever kent een doorslaggevende betekenis toe aan het belang van het kind bij het beoordelen van het verzoek om internationale bescherming. Het is dus hoog tijd dat de RvV in zijn volle rechtsmachtcontentieux overgaat tot een inhoudelijke beoordeling van het belang van het kind, met inachtneming van de richtlijnen van het Comité voor de Rechten van het Kind. Voor de rechtsbescherming en rechtszekerheid is het essentieel dat juridische vragen op eenzelfde manier beantwoord worden, in overeenstemming met het Europese en internationale mensenrechtenkader.

4.2. Verwachtingen ten aanzien van de minderjarige

Wat verwacht de RvV van een minderjarige asielzoeker, inzake kennis van zijn land en regio van herkomst en inzake coherentie van het vluchtverhaal¹¹⁰? Het formuleren van de 'standaard' van wat men kan verwachten speelt een belangrijke rol bij de beoordeling van de geloofwaardigheid¹¹¹. Ook hier lopen de be-

naderingen uiteen. Sommige arresten verwijzen formeel naar de potentieel mitigerende impact van de minderjarigheid van verzoeker, maar vervolgen dat men "ondanks de jeugdige leeftijd" van verzoeker toch mag verwachten dat hij basisgegevens kan verstrekken in verband met zijn regio van herkomst of de reisweg¹¹², of dat hij weet heeft van ingrijpende gebeurtenissen die plaatsvonden in zijn land¹¹³. Een ander arrest stelde expliciet dat van een minderjarige minder grondige kennis verwacht mag worden: gelet op verzoekers profiel van niet-begeleide minderjarige vreemdeling, deed "het feit dat verzoeker niet alle details kon weergeven en dat hij een aantal zaken niet wist" geen afbreuk aan het feit dat hij zijn herkomst aannemelijk had gemaakt¹¹⁴. Aan de andere kant van het spectrum staan

¹¹² "Waar verzoeker aanvoert dat in de bestreden beslissing onvoldoende rekening werd gehouden met het feit dat hij minderjarig is, dient erop gewezen dat ook van jeugdige personen mag worden verwacht dat dezen kunnen antwoorden op een aantal eenvoudige en essentiële kennisvragen omtrent hun directe leefomgeving en de regio waarin zij heel hun leven beweren te hebben gewoond, alsmede dat zij een aantal basiszaken kennen en dat zij een aantal gegevens op een doorleefde wijze kunnen situeren. ... Hoewel kan worden aangenomen dat een dergelijke reis met spanningen en onzekerheden gepaard gaat en rekening houdend met verzoekers jeugdige leeftijd, kan immers nog steeds worden verwacht dat zijn reisweg in zijn geheugen staat gegrift en dat hij dan ook later in staat is om enige minimale informatie te verschaffen over de verschillende steden die hij in zijn eigen beweerde land van herkomst zou zijn gepasseerd, quod non *in casu*" (RvV 28 november 2016, nr. 178533). "Le jeune âge des deuxième et troisième parties requérantes (12 ans en septembre 2012) ne permet par ailleurs nullement de justifier une confusion entre un voyage en bus et un voyage en avion, modes de transport très distincts l'un de l'autre" (RvV 18 februari 2016, nr. 162294).

¹¹³ "Zelfs al had verzoeker weinig tijd of kan hij moeilijk een onderscheid maken tussen wat wel en niet belangrijk is, kan toch worden aangenomen dat ook van een minderjarige asielzoeker mag worden verwacht dat hij de ingrijpende gebeurtenissen die hebben geleid tot het ontvluchten van zijn land, vermeldt in elke fase van de procedure" (RvV 23 november 2016, nr. 178228). "Gelet op de verregaande impact van de burgeroorlog en de geweldsincidenten in Afghanistan op het dagelijkse leven van de Afghaanse burgers, kan wel degelijk enige kennis hierover van verzoeker worden verwacht indien hij werkelijk tot aan zijn vertrek naar België in Afghanistan heeft verbleven. *Het loutere feit dat hij zestien jaar was en in de bergen zou wonen, doet hieraan geenszins afbreuk*" (RvV 28 november 2016, nr. 178533). De in deze en vorige voetnoot geciteerde arresten waarin de standaard op deze manier formuleerd werd – i.e. bepaalde zaken die men 'zelfs van een minderjarige asielzoeker' kan verwachten – leidden tot een afwijzing van het verzoek om internationale bescherming door de RvV.

¹¹⁴ "In casu gelet op verzoekers profiel van niet-begeleide minderjarige, alsook de informatie zoals deze blijkt uit de documenten van het Rode Kruis, dient vastgesteld dat de hiervoor weergegeven elementen die verzoeker op correcte wijze wist aan te geven met betrekking tot zijn regio van herkomst wel degelijk in aanmerking dienen te worden genomen. *Het feit dat verzoeker niet alle details kon weergeven en dat hij een aantal zaken niet wist, doet hieraan immers geen afbreuk.* ... Waar in de bestreden beslissing wordt gewezen op verzoekers beperkte kennis aangaande bepaalde incidenten in zijn regio van herkomst, voert verzoeker terecht aan dat *in casu van een minderjarige geen grondige kennis kan worden verwacht van ieder van de vele incidenten* die zich in de afgelopen jaren in zijn regio van herkomst hebben voorgedaan. Hieraan voegt zich nog toe dat verzoeker wel degelijk spontaan informatie kon verschaffen over incidenten in zijn regio van herkomst, die niet foutief is (gehoorverslag CGVS, p. 12). Wat betreft de rivier die bij zijn dorp stroomt, dient erop gewezen dat verzoeker tijdens zijn gehoor op het CGVS eveneens melding maakte van een kanaal bij zijn dorp, hetgeen blijkens de aan het administratief dossier toegevoegde kaarten (zie map 'Landeninformatie') correct

respectives des intéressée ... Article 1er. La qualité de réfugié est reconnue à la fille de la partie requérante.".)

¹⁰⁹ RvV 26 januari 2016, nr. 160786.

¹¹⁰ Deze analyse betreft enkel arresten waarin de minderjarige zelf verzoeker is, niet diegenen waarin minderjarigen betrokken zijn als kind van de verzoeker om internationale bescherming, maar zelf geen partij zijn bij het geding.

¹¹¹ Zie algemeen UNHCR, *Beyond Proof. Credibility Assessment in EU Asylum Systems*, Brussel, 2013.

twee arresten van 23 november 2016, die stellen dat “zelfs van een minderjarige asielzoeker, mag worden verwacht dat hij voor de diverse asielinstanties *coherente, gedetailleerde en volledige verklaringen* aflegt en dat hij de feiten die de aanleiding vormen van zijn vlucht uit zijn land van herkomst, gelet op het belang ervan voor de beoordeling van zijn asielrelaas, op een *zorgvuldige, nauwkeurige en geloofwaardige wijze* weergeeft in iedere fase van het onderzoek”. Deze standaard lijkt geen rekening te houden met rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de specificiteit van minderjarigen. Reeds inzake volwassen asielzoekers heeft het EHRM geoordeeld dat discrepanties in hun verklaringen niet doorslaggevend zijn als de kern van het relaas geloofwaardig is¹¹⁵. Wat kinderen betreft, stelt UNHCR bovendien: “Children cannot be expected to provide adult-like accounts of their experiences. They may have difficulty articulating their fear for a range of reasons, including trauma, parental instructions, lack of education, fear of State authorities or persons in positions of power, use of ready-made testimony by smugglers, or fear of reprisals. They may be too young or immature to be able to evaluate what information is important or to interpret what they have witnessed or experienced in a manner that is easily understandable to an adult. Some children may omit or distort vital information or be unable to differentiate the imagined from reality. They also may experience difficulty relating to abstract notions, such as time or distance. Thus, what might constitute a lie in the case of an adult might not necessarily be a lie in the case of a child.”¹¹⁶

Er zijn dus duidelijk gradaties in de verwachtingen die ten aanzien van minderjarigen gesteld worden wat de kennis van hun land van herkomst en coherentie van hun asielrelaas betreft. Uit de formulering van deze standaarden blijkt niet altijd dat hierbij rekening wordt gehouden met de vermoedelijke leeftijd van de minderjarige (bv. 11 of 17).

blijkt. Opnieuw blijkt dat verzoeker, gelet op zijn minderjarigheid, erin slaagt correcte informatie met betrekking tot zijn regio van herkomst weer te geven. *Dat hij geen melding maakte van een rivier, omdat hij deze verwarde met een kanaal, dan wel omdat het om een uitgedroogde rivierbedding zou gaan, doet hieraan geen afbreuk.* Daarenboven dient erop gewezen dat *in casu* van verzoeker, die slechts 15 jaar oud was op het moment van zijn vertrek uit zijn land van herkomst, *niet kan worden verwacht dat hij kennis heeft van alle plaatsen en dorpen in zijn omgeving of dat hij de afstand of de reistijd naar deze plaatsen en dorpen steeds correct kan weergeven.* Gelet op het geheel van wat voorafgaat, namelijk verzoekers minderjarigheid, de informatie verschaft door het Rode Kruis als gezaghebbende organisatie en de correcte weergave door verzoeker van een hele reeks elementen betreffende zijn regio van herkomst, dient vastgesteld dat verzoeker *in casu* zijn afkomst uit het dorp Gudara in het district Chaparhar van de provincie Nangarhar wel degelijk aannemelijk weet te maken.” Eigen cursivering. (RvV 21 januari 2016, nr. 160516). In deze zaak werd het asielrelaas van verzoeker niet aannemelijk geacht, maar werd hem wel de subsidiaire beschermingsstatus toegekend.

¹¹⁵ Zie bv. EHRM 15 januari 2015, nr. 18039/11, A.A. t. Frankrijk, § 54; EHRM 15 januari 2015, nr. 80086/13, A.F. t. Frankrijk, §§ 55-56.

¹¹⁶ UNHCR, *Guidelines on International Protection: Child Asylum Claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*, UN Doc. HRC/GIP/09/08, 2009, § 72. Zie ook UNHCR, *The Heart of the Matter. Assessing Credibility when Children Apply for Asylum in the European Union*, Brussel, 2014.

5_ Besluit

Deze bijdrage onderzocht de arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen uitgesproken tussen januari en november 2016, waarin minderjarige vreemdelingen betrokken zijn als verzoeker om internationale bescherming of als kind van verzoeker(s). Hoewel het onderzoek betrekking heeft op een beperkt aantal arresten over een afgebakende periode, kunnen toch volgende vaststellingen worden gedaan.

Uit een kwantitatieve analyse blijkt dat arresten waarin minderjarige vreemdelingen betrokken zijn dubbel zoveel hervormd en vernietigd worden, dan in de globale uitstroom in volle rechtsmacht. Dit verschil is volledig toe te schrijven aan de Franstalige rechtspraak, die aanzienlijker kritischer is ten aanzien van de beslissingen van het CGVS dan de Nederlandstalige rechtspraak. Op de Franse taalrol wordt vooral vaker geoordeeld dat er informatie ontbreekt om een beslissing te kunnen nemen over de vluchtelingenstatus, waardoor de zaak teruggestuurd wordt naar het CGVS om aanvullende onderzoeksdaden te stellen. Gezien de onderzoeksdaden niet altijd geconcretiseerd worden, lijkt in sommige Franstalige vernietigingsarresten de lijn tussen ‘bijkomende onderzoeksdaden’ en een nieuwe beoordeling ten gronde – waarvoor de RvV zelf bevoegd is binnen het volle rechtsmachtcontentieux – echter niet altijd duidelijk.

De kwantitatieve analyse bevestigt dus minstens gedeeltelijk de hypothese van een verschil tussen de Nederlandstalige en Franstalige rechtspraak, namelijk wat de verhouding tussen de types beslissingen (bevestiging, hervorming, vernietiging) betreft. Op basis van dit onderzoek kan niet worden bepaald of en in welke mate dit verschil in verhouding tussen types beslissingen verband houdt met het feit dat het om arresten over minderjarige vreemdelingen gaat, of dat dit fenomeen zich ook in de globale uitstroom manifesteert. Uit de vergelijking per dictum blijkt daarnaast dat er binnen de Nederlandse taalrol, qua verhouding tussen de types beslissingen, een grotere consistentie is over de verschillende rechters en landen van herkomst heen dan binnen de Franse taalrol.

Voor de rechtsbescherming en rechtszekerheid is het essentieel dat juridische vragen eenzelfde antwoord krijgen in verschillende arresten, in overeenstemming met het Europese en internationale mensenrechtenkader. De kwalitatieve analyse toont echter grote verschillen in de manier waarop de kamers in volle rechtsmacht van de RvV het beginsel van het hoger belang van het kind juridisch benaderen. In de weinige arresten die het hoger belang van het kind vermelden, wordt het vaak afgewezen als niet toepasselijk of niet relevant. In sommige arresten gebeurt er enkel een procedurele toetsing of wordt het begrip op een negatieve manier ingevuld. Dergelijke benaderingen gaan in tegen internationale en Europese regelgeving en rechtspraak hierover, in het bijzonder artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag en het daarop gebaseerde artikel 24(2) van het Handvest. Ze stroken ook niet met de wettelijke opdracht van het CGVS om zich door het belang van het kind als doorslaggevende overwe-

ging te laten leiden bij het verzoek om internationale bescherming – een opdracht waarop de RvV moet toezien. De richtlijnen van het Comité voor de Rechten van het Kind moeten zowel de inhoudelijke bepaling van het belang van het kind (*best interests assessment* – BIA) als de procedurele waarborgen tijdens dit proces (*best interests determination* – BID) onderbouwen.

Een tweede bevinding uit de kwalitatieve analyse betreft divergenties in de verwachtingen die ten aanzien van minderjarige asielzoekers gesteld worden. De mate waarin de minderjarigheid daadwerkelijk in rekening wordt gebracht bij het bepalen van de standaard van coherentie, volledigheid en dus geloofwaardigheid loopt uiteen. Ook op dit punt is er nood aan een grotere eenheid binnen de rechtspraak.

